

Arbetsmarknadsutsikterna våren 2019

Prognos för arbetsmarknaden 2019–2020

Text

Annelie Almérus
Torbjörn Israelsson
Marcus Löwing
Petra Nyberg
Sandra Offesson

Skribenter av fördjupningsruta

Hanna Thunström

**Avstämningsdag för valuta- och räntenoteringar
samt andra underlag var 2019-06-12**

Eftertryck tillåten med angivande av källa

Arbetsförmedlingen analys 2019:06

Diarienummer: Af-2019/0024 0609

Arbetsförmedlingen 2019-06-12

Innehåll

Sammanfattning	4
Internationell översikt	7
Svensk ekonomi	9
Den ekonomiska aktiviteten växlar ner	9
Kapacitetsutnyttjande i näringslivet kvar på höga nivåer	12
Utvecklingen på arbetsmarknaden	14
Svagare sysselsättningstillväxt de kommande åren.....	14
Fördjupning: Sysselsättningsökningen är beroende av utrikes födda	16
Arbetslösheten stiger något under prognosåren	25
Fördjupning: Utbildningsnivån avgörande för utrikes födda kvinnor.....	26
Inskrivna arbetslösa på Arbetsförmedlingen	29
Antalet inskrivna arbetslösa ökar nästa år	29
Fler arbetslösa med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden	32
Fördjupning: Progression bland deltagare i etableringen	34
Utmaningarna på arbetsmarknaden	36
Underskott på utbildade på både kort och lång sikt	36
Sysselsättningen avgörs av att utrikes födda kommer i arbete.....	38
Överhängande risk för ökad långtidsarbetslöshet	39
Bilagor	41
Nyckeltalstabeller.....	41
Övriga bilagor.....	42

Sammanfattning

Den ekonomiska aktiviteten dämpas

Aktiviteten i världsekonomin dämpas under prognosperioden 2019 och 2020. I den svenska ekonomin fortsätter aktiviteten att vara förhållandevis hög men det finns tydliga tecken på att den ekonomiska tillväxten bromsar in. Det innebär att konjunkturtoppen har passerats. Arbetsförmedlingens intervjuer med 10 500 privata arbetsgivare under våren 2019 bekräftar mer nedtonade efterfrågeförväntningar framöver. Det leder fram till vår bedömning att tillväxttakten i svensk ekonomi dämpas under 2019 och 2020.

120 000 fler sysselsatta under 2019 och 2020

Arbetsförmedlingens senaste intervjuundersökning visar på en fortsatt stark men något dämpad efterfrågan på arbetskraft under prognosperioden. Samtidigt fortsätter bristen på utbildad arbetskraft att begränsa jobbtillväxten på bred front.

För helåret 2019 ökar antalet sysselsatta med 67 000 personer, motsvarande 1,4 procent, i åldrarna 16-64 år (enligt AKU). Under 2020 ökar antalet sysselsatta med 53 000, eller 1,1 procent. Under prognosperioden blir jobben fler i hela landet. Storstadsregioner och större städer får fortsatt störst del, mer än 80 procent, av jobbtillväxten. Detta tack vare ett tillskott av arbetskraft, en större branschbredd och tydligare specialisering. Eftersom sysselsättningsnivån för inrikes födda är nära det potentiella taket är sysselsättningsökningen beroende av att utrikes födda kommer i arbete. Under prognosperioden bedöms nio av tio nya jobb gå till utrikes födda.

Arbetslösheten stiger fram till 2020

Arbetskraften fortsätter att öka under prognosperioden men under 2019 och 2020 avtar ökningstakten. En anledning är färre inrikes födda i arbetsför ålder 16-64 år, men också ett lägre inflöde av utrikes födda till arbetskraften. Sammantaget ökar antalet personer i arbetskraften i en förhållandevis hög takt genom ett fortsatt tillskott av utrikes födda.

Arbetslösheten bedöms stiga under 2019 och 2020. Den fortsatta ökningen av arbetskraften, en svagare ekonomisk aktivitet i Sverige och färre subventionerade anställningar är bidragande faktorer. För helåret 2019 bedömer Arbetsförmedlingen att arbetslösheten stiger från 6,4 procent 2018 till 6,5 procent (enligt AKU). Under 2020 bedöms arbetslösheten till 6,7 procent. Totalt beräknas 359 000 personer vara arbetslösa under 2020, vilket är att jämföra med 335 000 under 2018.

Även antalet inskrivna arbetslösa på Arbetsförmedlingen bedöms öka under prognosperioden. I genomsnitt beräknas antalet inskrivna arbetslösa vara 356 000 personer per månad under 2020, vilket är 14 000 fler än 2019. Jämfört med prognosen från i höstas är det en upprevidering med 11 000 personer för 2020. Ökningen avser framför allt arbetslösa med svagare konkurrensförmåga på arbetsmarknaden.

Utmaningarna på arbetsmarknaden

Arbetsförmedlingen står inför tre tydliga utmaningar under 2019 och 2020:

- Motverka bristen på utbildad arbetskraft
- Öka utrikes föddas sysselsättning – nyttja deras kompetenser
- Motverka långtidsarbetslöshet

Kompetensbristen gör matchningen på arbetsmarknaden svår

De senaste åren har antalet inskrivna arbetslösa på Arbetsförmedlingen med utbildningar riktade mot de största bristyrkesområdena¹ successivt minskat. Förutsättningarna för matchningen på arbetsmarknaden kommer därför att vara fortsatt begränsade under prognosperioden.

Att öka tillgången på efterfrågad arbetskraft blir avgörande framöver. Framför allt är arbetskraftsförsörjningen en stor utmaning för små och medelstora lokala arbetsmarknader utanför de tre storstadsregionerna. Att öka tillgången på efterfrågad arbetskraft blir viktiga för att matchningen ska lyckas, men är också en förutsättning för sysselsättningstillväxt på både kort och lång sikt.

Sysselsättningen avgörs av att utrikes födda kommer i arbete

De kommande åren är sysselsättningstillväxten och kompetensförsörjningen beroende av att fler utrikes födda kommer i arbete. Vissa näringsgrenar, exempelvis vård och omsorg samt utbildning, kommer få det svårare att växa framöver och är därför helt beroende av att arbetskraften ökar genom ett tillskott av utrikes födda.

De lediga arbetskraftsresurserna bland utrikes födda finns på alla utbildningsnivåer. Men personer i arbetskraften med gymnasial och eftergymnasial utbildning nyttjas i betydligt högre grad än de med högst förgymnasial utbildning. För personer med kort utbildning är arbetslösheten generellt hög och sysselsättningsgraden låg, samtidigt som en stor andel står utanför arbetsmarknaden. Den svåraste arbetsmarknads-situationen återfinns bland utrikes födda kvinnor med kort utbildning.

Utbildningsnivån har stor betydelse för möjligheterna att få ett arbete. Det visar sig genom att personer med gymnasial utbildning eller högre svarade för närmare 90 procent av sysselsättningsökningen bland utrikes födda under 2018. Arbetslösa med en kort utbildning har i låg omfattning gynnats av den stora efterfrågan på arbetskraft de senaste åren.

Överhängande risk för fler långtidsarbetslösa

Sökandesammansättningen bland de inskrivna arbetslösa på Arbetsförmedlingen har förändrats de senaste åren, där tre av fyra arbetssökande nu bedöms stå längre ifrån

---

¹ Pedagogiskt arbete, hälso- och sjukvård, socialt arbete, it och teknik, industri samt byggverksamhet.

arbetsmarknaden. När efterfrågan på arbetskraft dämpas i kombination med färre subventionerade anställningar under prognosperioden är risken överhängande att antalet arbetslösa som varit utan arbete i minst tolv månader stiger.

Det senaste halvåret har fler kvinnor än män varit utan arbete i mer än tolv månader, vilket är ett trendbrott bland inskrivna arbetslösa med längre tider av arbetslöshet.² Den svagaste utvecklingen återfinns bland utrikes födda kvinnor med kort utbildningsbakgrund.³

Arbetskraftsförsörjningen ställer krav på flera områden

Utmaningarna på arbetsmarknaden ställer inte enbart krav på arbetsmarknadspolitiken utan behöver stöd från flera andra politikområden, bland annat utbildnings-, social-, bostads- och näringspolitiken. Arbetsförmedlingen behöver fortsätta samverka med andra aktörer, framför allt utbildningsväsendet blir av yttersta vikt de närmaste åren. Även arbetsgivarna har ett ansvar för arbetskraftsförsörjningen. Fler arbetsgivare, både offentliga och privata, behöver anpassa sina krav vid rekrytering för att säkra sina planerade anställningsbehov. Dessutom behövs insatser för att göra yrken och branscher mer attraktiva för att lyckas tillgodose behovet av efterfrågad arbetskraft.

---

² Data har studerats sedan januari 2006 och sedan dess har männen alltid utgjort en majoritet av antalet inskrivna som varit utan arbete mer än tolv månader.

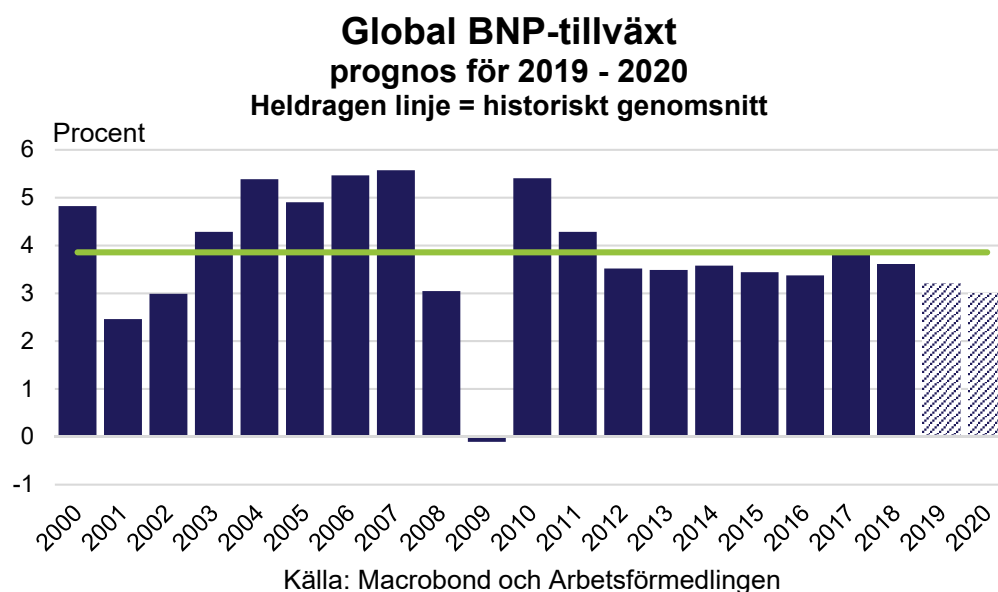
³ Regeringen har under våren 2019 anslagit medel till Arbetsförmedlingen som ska användas för kvinnor med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden. Anslagna medel ska bland annat användas till extratjänster.

Internationell översikt

Den globala konjunkturen är i en avmattningsfas. Tillväxttakten i världsekonomin toppade under första halvåret 2018 för att sedan bromsa in tydligt under andra halvåret. Framåtblickande förtroendeindikatorer och världshandeln har försvagats sedan dess, vilket bidrar till att den globala tillväxttakten dämpas under prognosperioden som sträcker sig fram till och med 2020.

Avmattningsfas i den globala konjunkturen

Den globala tillväxten toppade under första halvåret 2018. Därefter bidrog ökad risk för handelskrig, finansiell åtstramning och ökade politiska risker till att den globala ekonomin tydligt bromsade in. Världshandeln, industriproduktionen och globala investeringar har därefter inte återhämtat sig. Samtidigt visar framåtblickande förtroendeindikatorer ett svagare stämningssläge hos marknadens aktörer, där inbromsningen dock sker från höga nivåer. Framöver bedömer Arbetsförmedlingen en fortsatt avmattning i världsekonomin.

I siffror innebär utvecklingen att global BNP-tillväxt bromsar in från 3,6 procent under 2018 till 3,2 procent 2019. Därefter bedömer vi att den globala BNP-tillväxten uppgår till 3,0 procent under 2020. Prognosen är nedåttreviderad med 0,4 procentenheter både 2019 och 2020 jämfört med vår föregående bedömning. Det finns också många nedåtrisker under prognosperioden – ett globalt handelskrig, svagare tillväxt än förväntat i Kina, ett Brexit utan avtal samt en statsfinansiell kris i Italien – som snabbt kan förändra utsikterna.

Avmattningen i den globala ekonomin syns i många delar av världen. I samband med att den globala tillväxten toppade under 2018 nådde även den amerikanska ekonomin sin kulmen. En avmattning väntas både 2019 och 2020 i samband med avtagande finanspolitiska stimulanser och en svagare exportefterfrågan. Som en

konsekvens av att den amerikanska ekonomin dämpas kommer den ekonomiska aktiviteten i många utvecklade länder också successivt att bromsa in.

I euroområdet minskade tillväxttakten under 2018 då världshandeln försvagades och nya stramare utsläppsregler påverkade tysk bilindustri. Framöver bedöms en relativt stark inhemsk efterfrågan som främst drivs av hushållens konsumtion att verka som motvikt till en större dämpning av tillväxttakten. Bland de nordiska grannländerna går Norge mot strömmen som enda land som ännu inte passerat tillväxttoppen. För övriga nordiska länder, inklusive Sverige, väntar en avmattning framöver.

Svensk ekonomi, och framför allt exporten, påverkas i hög grad av vad som händer i omvärlden. När vi nu står inför en avmattning i global BNP-tillväxt förväntas därför även svensk ekonomi att dämpas under prognosperioden.

Svensk ekonomi

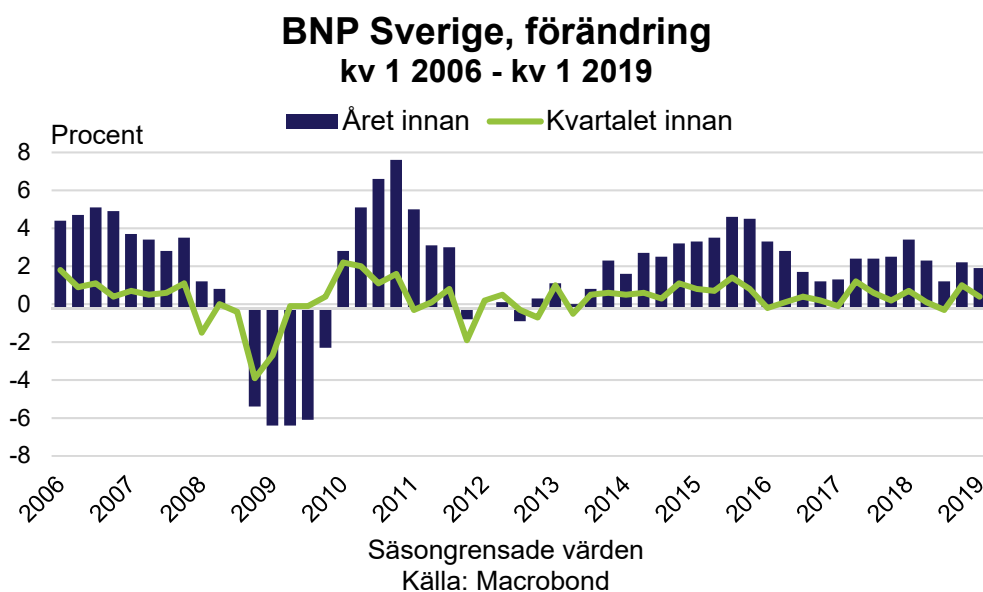
Sverige befinner sig i ett konjunkturläge där tillväxttoppen har passerats. Aktiviteten i ekonomin beräknas växla ner i takt med att utsikterna i världsekonomin försvagas och exportefterfrågan minskar. Efter en längre period med en stark efterfrågan på varor och tjänster i näringslivet visar Arbetsförmedlingens senaste intervjuundersökning ett mer dämpat stämningsläge jämfört med 2018. Ett fortsatt högt resursutnyttjande gör samtidigt att företagen planerar för fler anställda under prognosperioden.

Den ekonomiska aktiviteten växlar ner

Den svenska konjunkturen fortsätter att mattas av under prognosperioden. Arbetsförmedlingens intervjuundersökning visar att arbetsgivarna bedömer att efterfrågan på varor och tjänster växlar ner framöver. Detta indikerar att ekonomin har passerat toppen av konjunkturen. Samtidigt visar intervjuundersökningen på ett fortsatt relativt högt kapacitetsutnyttjande och att privata arbetsgivare räknar med att utöka sin personalstyrka. Sammantaget räknar Arbetsförmedlingen med en fortsatt gradvis konjunkturdämpning under 2019 och 2020 i takt med att den ekonomiska aktiviteten går in ett mer normalt resursutnyttjande. Detta är delvis drivet ur en svagare global tillväxttakt, men tillväxten i svensk ekonomi kommer även att begränsas av en utbredd brist på utbildad arbetskraft. Även det höga kapacitetsutnyttjandet försvårar näringslivets förmåga att öka sin produktion ytterligare.

Svensk BNP fortsätter uppvisa en positiv utveckling. Under årets första kvartal steg BNP med 0,6 procent jämfört med föregående kvartal. Det är i nivå med den genomsnittliga ökningstakten för de senaste tio åren. Ökningen ska samtidigt sättas i relation till ett mycket starkt BNP-utfall under fjärde kvartalet 2018. Vid en jämförelse med i fjol steg BNP med 2,1 procent under det första kvartalet i år. Uppgången förklaras av en stark utveckling av tjänsteexporten samt av en minskad import av varor och tjänster.

Samtidigt bidrog hushållens konsumtion och fasta bruttoinvesteringar negativt till BNP-utvecklingen. Första kvartalet 2019 minskade hushållens konsumtion vilket drog ner den totala BNP-tillväxten med 0,1 procentenheter. Det förklaras främst av att svenskars konsumtion i utlandet minskade och av en ökad utländsk konsumtion i Sverige. Även fasta bruttoinvesteringar sjönk under första kvartalet 2019 där bygg- och anläggningsinvesteringar samt maskininvesteringar bidrog till utvecklingen. Därtill bidrog minskade bostadsinvesteringar med en stor del till nedgången.

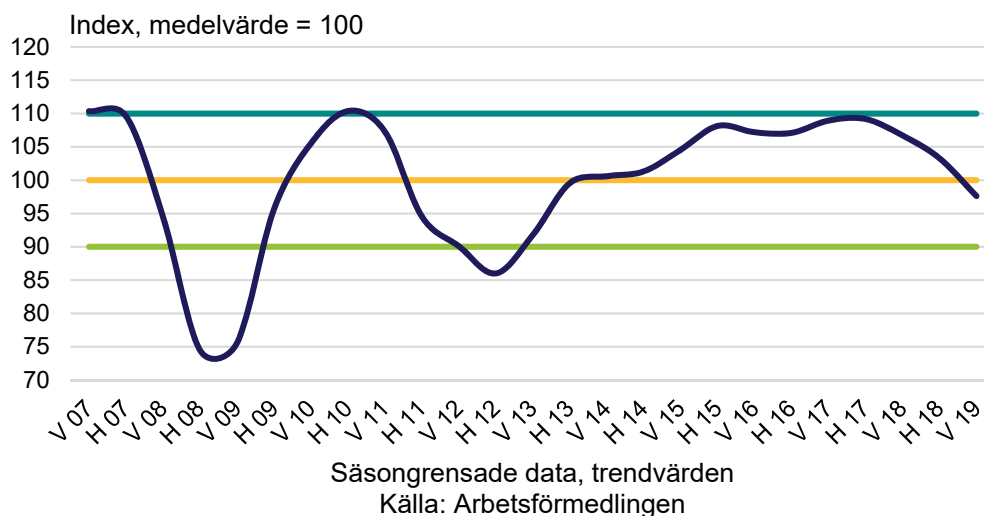
Enligt vår bedömning stiger svensk BNP med 1,7 procent i år, vilket är svagare än tillväxttakten på 2,4 procent under 2018. Nästa år beräknas tillväxten bli 1,5 procent. Tillväxten dämpas därmed succesivt från en hög nivå under prognosperioden. Prognosen är nedåtreviderad från höstens bedömning med 0,1 respektive 0,2 procentenheter för 2019 och 2020. Vi bedömer att tillväxttakten i export, hushållens konsumtion och investeringar avtar under prognosperioden.

Nedtonade efterfrågeförväntningar

Arbetsförmedlingens intervjuer med närmare 10 500 privata arbetsgivare visar att efterfrågeutvecklingen på varor och tjänster har stagnerat för flera näringsgrenar det senaste halvåret. Det är tydligt att en allt större andel av de privata arbetsgivarna upplevt att ökningen har avstannat men att efterfrågan ligger kvar på en hög nivå.

De privata arbetsgivarna förväntar sig också ett dämpat stämningssläge framöver. Arbetsförmedlingens efterfrågeindikator visar näringslivets bedömningar av efterfrågeutvecklingen på varor och tjänster det kommande halvåret. Efter en längre tidsperiod med en ökad efterfrågan visar Arbetsförmedlingens senaste intervjuundersökning att stämningssläget har dämpats jämfört med i fjol. Det beror på att en allt större andel av det privata näringslivet bedömer en oförändrad efterfrågeutveckling framöver. Det är framför allt byggverksamhet och privata tjänster som uppvisar nedtonade förväntningar inför det kommande halvåret. Sammantaget går detta i linje med den allmänt rådande konjunkturdämpningen. Läs mer om utvecklingen för olika branscher i avsnittet *Näringsgrenarnas utveckling*.

Arbetsförmedlingens efterfrågeindikator våren 2007 - våren 2019

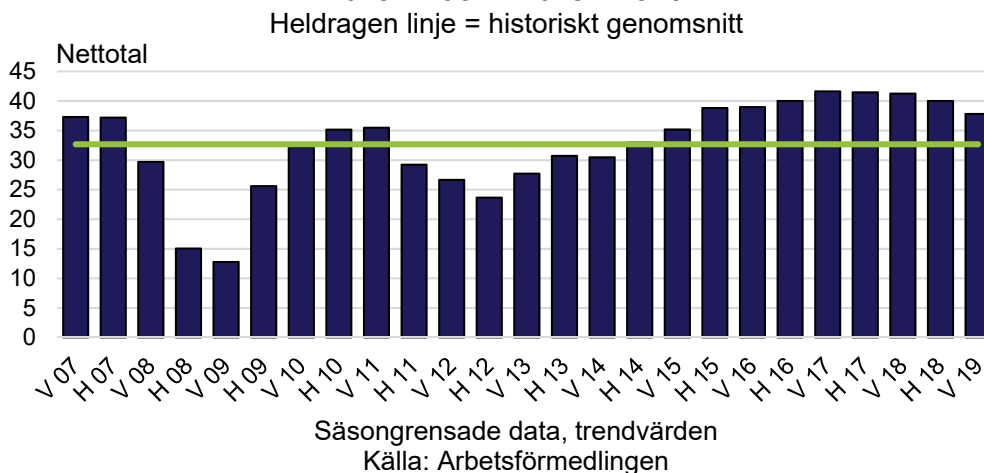

Även på längre sikt tyder de framåtblickande efterfrågeförväntningarna på en större försiktighet hos det privata näringslivet. På tidshorizonten sex till tolv månader uppvisar Arbetsförmedlingens intervjuundersökning ett förväntningsläge som fortsätter att dämpas, vilket gäller för de flesta näringsgrenar. Tydligast dämpning i framåtblickande förväntningar återfinns bland arbetsgivare inom byggverksamhet.

Arbetsgivare planerar för fler medarbetare

Trots ett sammantaget dämpat stämningläge visar Arbetsförmedlingens undersökning att arbetsgivare fortsätter att planera för fler medarbetare det kommande året. Jämfört med i fjol är anställningsplanerna i vårens undersökning lägre, men planerna fortsätter att överstiga det historiska genomsnittet från 2007. Anställningsplanerna på ett års sikt har främst tonats ned för byggverksamhet.

Privata arbetsgivare som planerar utöka personalstyrkan på ett års sikt våren 2007 - våren 2019

Arbetsgivarnas behov av arbetskraft kommer även till uttryck i antalet nyanmälda lediga platser som anmäls till Arbetsförmedlingen.⁴ Under årets fyra första månader anmäldes något färre platser än under samma period föregående år. Samtidigt ligger antalet lediga platser långt över genomsnittet för det senaste decenniet, vilket visar på ett fortsatt stort behov av arbetskraft inom både privata och offentligt drivna verksamheter. Den största volymen nyanmälda lediga platser återfinns inom finansiell verksamhet och företagstjänster samt inom vård och omsorg.

Ytterligare en indikator som samvarierar med konjunkturen och behovet av arbetskraft är antalet lagda varsel. Varselutvecklingen påverkas dock också av strukturrationaliseringar som syftar till att effektivisera produktionsprocesserna oberoende av marknadsläge. I inledningen av 2019 låg antalet varsel högre än året innan vilket delvis förklaras av Arbetsförmedlingens varsel⁵ i februari, men nivån är fortfarande högre även om myndighetens varsel exkluderas. Det innebär att en period med mycket låga varseltal ser ut vara över samt att en viss osäkerhet kring den framtida marknadsutvecklingen och bemanningsbehovet kan tydas. Störst antal varsel återfinns främst inom tillverkning (inklusive verkstadsindustri) samt inom parti- och detaljhandeln.

Samtidigt som privata arbetsgivare totalt sett planerar att anställa fler medarbetare visar Arbetsförmedlingens undersökning att det också finns planer på att öka inhyrd personal på ett års sikt. Att hyra in personal kan vara ett sätt att hantera nya ordrar eller projekt i tider då den framtida efterfrågeutvecklingen är svårbedömd som ett alternativ till att anställa. Samtidigt är det inhyrd personal som oftast får gå först när verksamheter tvingas dra ner på produktionen till följd av vikande efterfrågan.

Kapacitetsutnyttjande i näringslivet kvar på höga nivåer

I takt med att efterfrågan på arbetskraft har ökat under en längre period har det lediga kapacitetsutnyttjandet minskat. Aktiviteten i näringslivet fortsätter att vara hög vilket innebär att en stor andel arbetsställen endast kan öka sin produktion i begränsad omfattning utan att nyanställa personal. Arbetsförmedlingens intervjuundersökning visar denna vår att nästan hälften av arbetsgivarna i näringslivet kan öka sin produktion med som högst fem procent med befintlig personalstyrka. Resultaten i vårens intervjuundersökning är tydligt över det historiska genomsnittet. Det är främst inom de personalintensiva verksamhetsområdena vård och omsorg respektive utbildning i privat regi som resursutnyttjandet av befintlig personal är som högst. Likt tidigare är kapacitetsutnyttjandet även högt inom byggverksamhet, där det dock ligger på en lägre nivå jämfört med våren 2018.

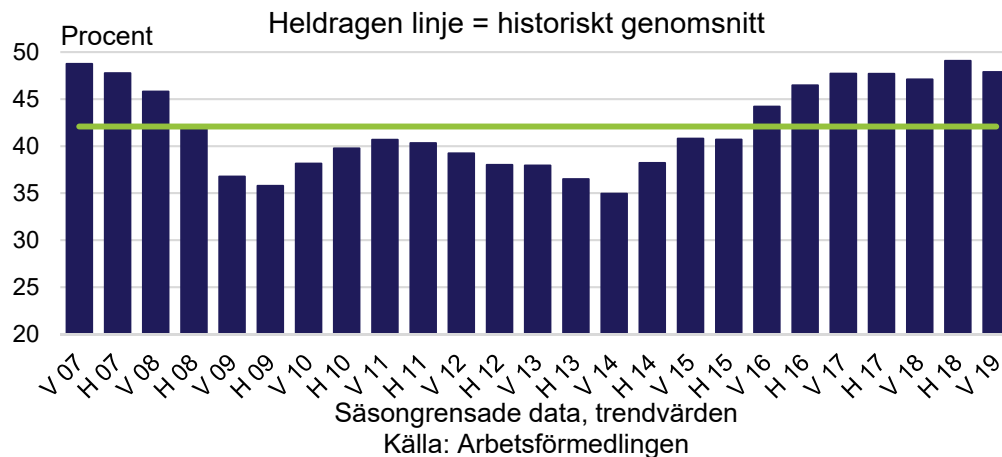
---

⁴ Syftet med platsannonseringen är primärt att underlätta matchningen på arbetsmarknaden. Statistiken bör därför tolkas med försiktighet.

⁵ Arbetsförmedlingens varsel på 4 500 medarbetare var en konsekvens av den nya statsbudgeten med minskade anslagsmedel till myndigheten.

Privata arbetsgivare som kan öka produktionen med högst fem procent innan nyrekrytering

våren 2007 - våren 2019

Utöver byggverksamhet är det lediga kapacitetsutnyttjandet fortsatt knappt inom områdena transport samt information och kommunikation. Dessa näringsgrenar ligger även mest tydligt över sina historiska genomsnitt. Även inom industrin rapporteras en lägre grad av ledig kapacitet jämfört med det historiska genomsnittet. Precis som tidigare återfinns ett något större inslag av ledig kapacitet inom hotell och restaurang samt inom handeln, även om också dessa verksamheter uppvisar en något lägre omfattning av lediga resurser än tidigare.

Sammantaget pekar Arbetsförmedlingens undersökning på en fortsatt stark efterfrågan på arbetskraft samtidigt som arbetsgivarna uppvisar en större försiktighet beträffande både marknadsutvecklingen samt anställningsplaner jämfört med tidigare års höga nivåer. I takt med att konjunkturen succesivt mattas av från en hög nivå beräknas jobbtillväxten att avta något under prognosperioden.

Utvecklingen på arbetsmarknaden

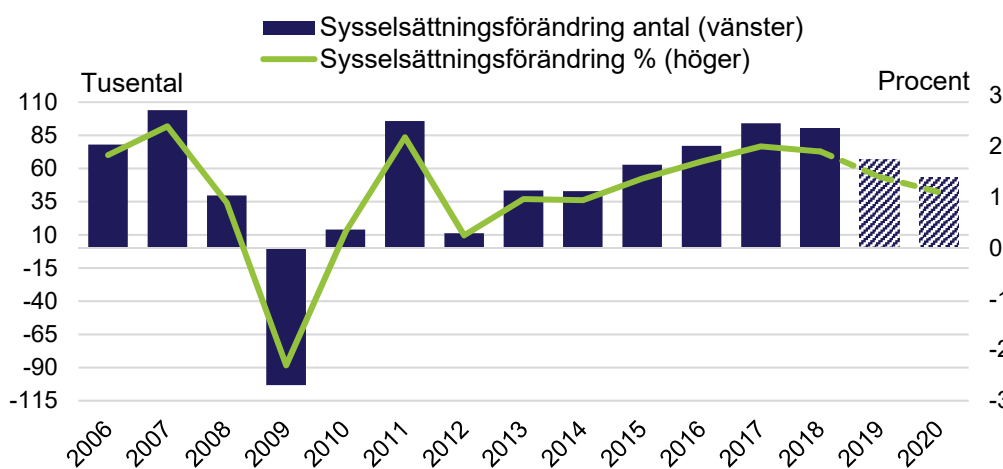
Avmattningen i den svenska konjunkturen innebär bland annat att takten i sysselsättningstillväxten avtar. Under 2019 och 2020 väntas antalet sysselsatta öka med 120 000 personer i åldrarna 16-64 år. Utrikes födda väntas stå för närmare 90 procent av ökningen. Samtidigt ökar antalet personer i arbetskraften med 144 000 vilket medför en arbetslöshet på 6,7 procent 2020.

Svagare sysselsättningstillväxt de kommande åren

Antalet nya jobb växer inte lika starkt som tidigare på grund av den dämpade konjunkturen. Arbetsmarknaden är dock fortfarande stark, även om sysselsättningstillväxten dämpas både på grund av vikande efterfrågan i omvärlden och av en fortsatt hög brist på utbildad arbetskraft.

Antalet sysselsatta har ökat i hög takt under flera år. Särskilt stark har utvecklingen varit under 2017 och 2018. Under 2019 och 2020 väntas en något svagare utveckling men efter ett starkt avslut av fjolåret har vi reviderat upp sysselsättningen något jämfört med prognosen från december 2018.

Sysselsatta 16-64 år, förändring per år prognos för 2019 - 2020

Källa: SCB och Arbetsförmedlingen

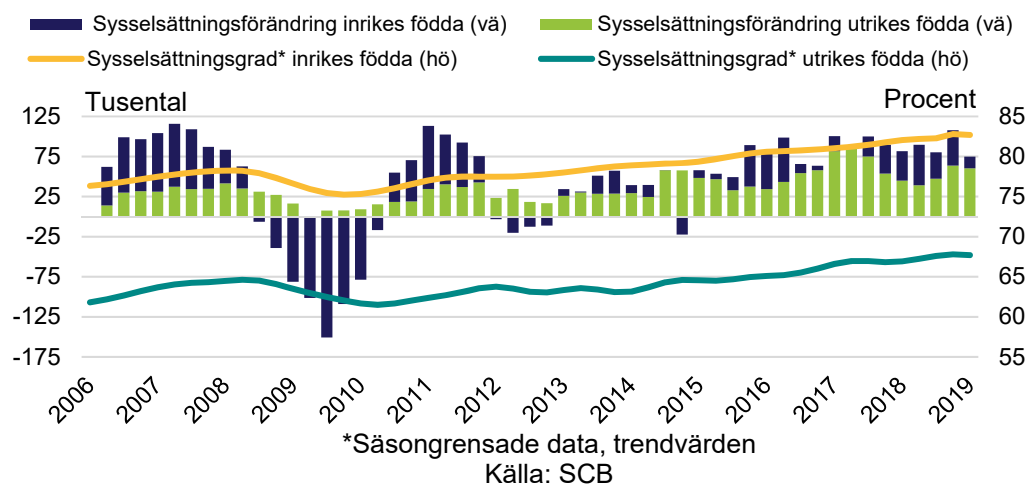
För helåret 2018 ökade antalet sysselsatta med 90 000 personer, motsvarande 1,9 procent, i åldrarna 16-64 år. Under 2019 och 2020 beräknar Arbetsförmedlingen att antalet sysselsatta kommer att öka med sammantaget 120 000 personer. Detta motsvarar procentuella sysselsättningsökningar med 1,4 respektive 1,1 procent för prognosåren. Sysselsättningsgraden stiger i och med det från 78,8 procent 2018 till 79,5 procent år 2020.

I åldersgruppen 15-74 år ökade antalet sysselsatta med 91 000 personer 2018. Under 2019 och 2020 bedöms ökningen till 71 000 respektive 52 000 personer.

Utrikes födda står för en stor del av sysselsättningstillväxten

Utrikes födda har under lång tid haft en betydligt lägre sysselsättningsgrad än inrikes födda och det gäller framförallt kvinnor. Samtidigt har sysselsättningsgraden kontinuerligt stigit både bland inrikes och utrikes födda sedan 2010, och tack vare att utrikes födda dessutom har stått för merparten av jobbtillväxten har gapet mellan inrikes och utrikes föddas sysselsättningsgrad minskat, om än i långsam takt. Första kvartalet 2019 var sysselsättningsgraden bland inrikes födda 82,7 procent, att jämföra med 67,7 procent bland utrikes födda. Under 2020 förväntas den öka till 82,8 procent bland inrikes födda och 69,6 procent bland utrikes födda.

Sysselsatta 16-64 år, förändring per år och sysselsättningsgrad, kv 2 2006 - kv 1 2019

Fördjupning: Sysselsättningsökningen är beroende av utrikes födda

Utrikes födda har stått för stora delar av sysselsättningstillväxten under flera år. Under fjolåret stod utrikes födda för över hälften av jobbtillväxten i Sverige. Utvecklingen varierar mellan olika näringsgrenar och är särskilt tydlig inom vissa delar av arbetsmarknaden. Inom välfärdstjänsterna utbildning, vård och omsorg stod utrikes födda för hela tillväxten under 2018. Under prognosåren 2019 och 2020 väntas utrikes födda stå för 90 procent av den totala sysselsättningstillväxten.

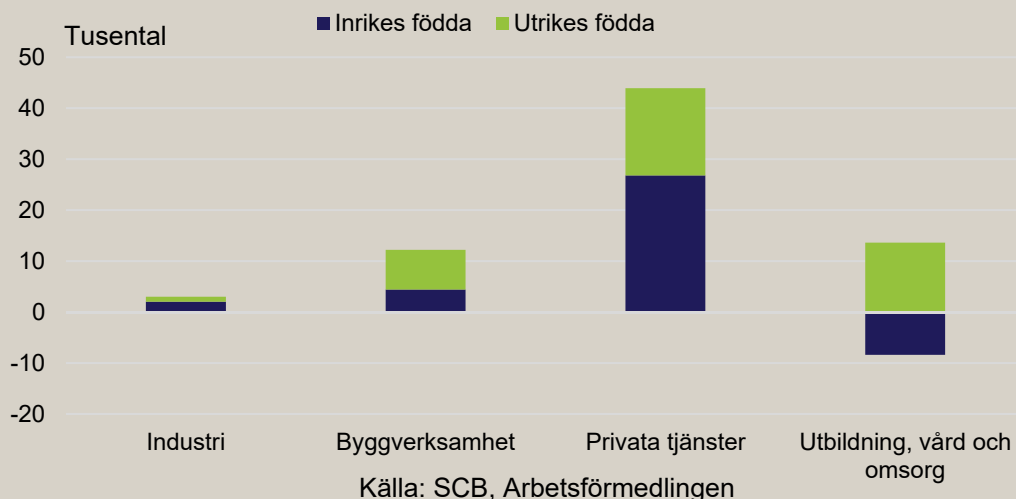
Sysselsättningen ökar främst bland utrikes födda

Sysselsättningsgraden har ökat kontinuerligt både bland inrikes och utrikes födda under de senaste åren. Utrikes födda har stått för stora delar av jobbtillväxten under flera år. Helåret 2017 stod utrikes födda för 79 procent av den totala jobbtillväxten.⁶ Under fjolåret ökade antalet sysselsatta i åldrarna 16-64 år med 90 000 personer, av dessa var över hälften utrikes födda. Första kvartalet i år har utrikes födda stått för mer än 80 procent av sysselsättningstillväxten i åldrarna 16-64 år.

Inrikes och utrikes födda i olika näringsgrenar

Om vi tittar närmare på hur sysselsättningstillväxten fördelar sig mellan inrikes och utrikes födda i olika näringsgrenar ser vi att utrikes födda har stått för stora delar, eller hela ökningen, av jobbtillväxten inom vissa delar av arbetsmarknaden. Under helåret 2018 var detta särskilt tydligt inom den offentliga tjänstesektorn, framför allt inom utbildning, vård och omsorg. Även inom byggverksamhet stod utrikes födda för en stor del av jobbtillväxten under 2018.

Sysselsättningsförändring per näringsgren 16-64 år, 2018 jämfört med 2017

Inom området privata tjänster som helhet gick fyra av tio nya jobb under 2018 till utrikes födda. Inom handeln liksom inom transportbranschen stod däremot utrikes födda för hela sysselsättningstillväxten, en utveckling som fortsatt under det första kvartalet 2019. Sammantaget stod utrikes födda för närmare 70 procent av sysselsättningsökningen inom området privata tjänster under det första kvartalet i år.

⁶ Se Fördjupningsruta Arbetsmarknadsutsikterna våren 2018

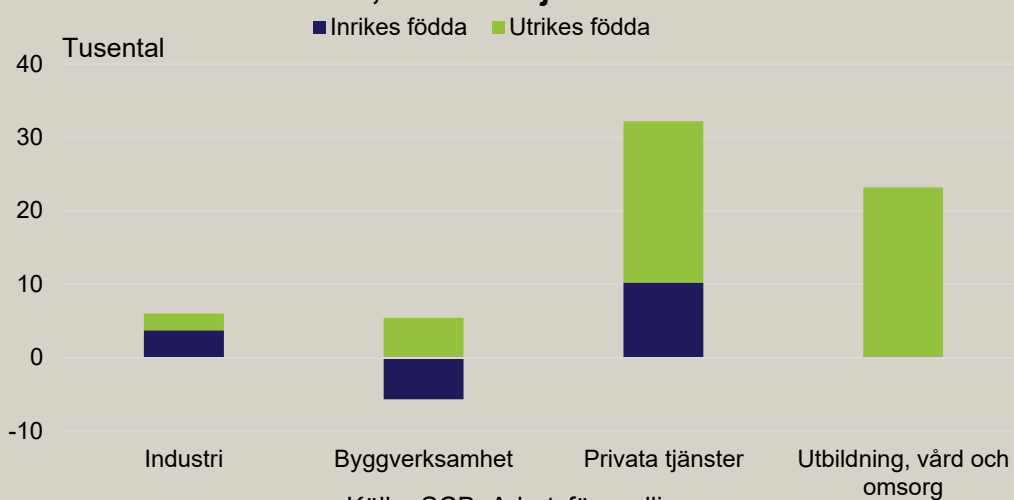

Precis som under fjolåret stod utrikes födda även för hela ökningen av sysselsättningen inom byggverksamheten det första kvartalet 2019.

Utrikes födda nödvändiga för sysselsättningen inom välfärden

Den tydligaste ökningen av sysselsättningen bland utrikes födda finns inom välfärdstjänsterna utbildning, vård och omsorg. Under helåret 2018 stod utrikes födda för hela tillväxten av nya jobb inom dessa områden, medan ökningen inom offentlig förvaltning (som bland annat omfattar statliga myndigheter) till största delen skedde bland inrikes födda. Även under det första kvartalet i år har utrikes födda stått för hela sysselsättningsstillväxten inom välfärdstjänsterna.

Sysselsättningsförändring per näringsgren 16-64 år, kv 1 2019 jämfört med kv 1 2018

9 av 10 jobb väntas gå till utrikes födda 2019 och 2020

Under 2019 och 2020 väntas utrikes födda svara för närmare 90 procent av den sammantagna jobbtillväxten. Denna andel är högre än tidigare och är en effekt av hur arbetskraften har utvecklats de senaste åren. Inom välfärdstjänsterna vård, skola och omsorg kommer utrikes födda även i fortsättningen att stå för hela ökningen av sysselsättningen. Andra näringsgrenar kommer i än högre grad att vara beroende av ett tillskott av utrikes födda för att kunna öka sysselsättningen i den takt som de planerar. Denna utveckling förutsätter dock att utrikes födda även fortsättningsvis träder in på arbetsmarknaden i stor utsträckning och att den arbetskraftsresursen tas tillvara.

Privata och offentliga tjänster driver sysselsättningstillväxten

Under 2018 ökade antalet sysselsatta i åldrarna 16-64 år med 90 000 personer, en ökningstakt motsvarande 1,9 procent. Ökningarna var tydliga inom alla näringsgrenar förutom jord- och skogsbruk, där sysselsättningen minskade något. Sysselsättningen ökade relativt mest inom byggverksamheten, med 3,7 procent.

Under 2019 och 2020 väntas, som nämnts ovan, antalet sysselsatta fortsätta att stiga men i en avtagande takt jämfört med 2018. Privata och offentliga tjänster fortsätter att stå för en stor del av sysselsättningstillväxten under prognosperioden.

	Utfall, tusental	Prognos, procentuell förändring	
	2018	2019	2020
Jord- och skogsbruk	73	-2,8	-1,4
Industri	552	0,5	-0,5
Byggverksamhet	338	1,2	0,3
Privata tjänster	2 251	1,7	1,5
Offentliga tjänster	1 654	1,6	1,4
Totalt	4 912	1,4	1,1

I totalen ingår även sysselsatta där uppgift om näringsgren saknas, dock ej sysselsatta utomlands.

Källa: SCB och Arbetsförmedlingen

Näringsgrenarnas utveckling

Industri

Sysselsättningen inom industrin vände uppåt under 2017 efter flera år av minskningar och har sedan dess stabiliserats. Under första kvartalet 2019 ökade sysselsättningen med nästan 6 000 personer, motsvarande 1,1 procent. I Arbetsförmedlingens intervjuundersökning har förväntningarna på efterfrågan dämpats gradvis de senaste mätningarna och ligger nu strax över det historiska genomsnittet. Även Konjunkturinstitutets konfidensindikator pekar fortfarande på ett något starkare läge än normalt.

Vi bedömer att avmattningen i den globala ekonomin i kombination med fortsatta strukturförändringar kommer att hålla tillbaka efterfrågan bland industriföretagen under prognosperioden, framför allt under 2020, och att antalet sysselsatta vänder nedåt. Vi bedömer därmed att drygt 550 000 personer väntas vara sysselsatta inom industrin 2020.

Byggverksamhet

Under 2018 var ungefär 340 000 personer sysselsatta inom byggverksamhet. Antalet sysselsatta har ökat i god takt i flera år. Stämningläget inom byggbranschen har dämpats tydligt sedan toppnivåerna 2017 och Arbetsförmedlingens efterfrågeindikator för byggverksamheten ligger nu under det historiska genomsnittet. Vi kan samtidigt notera att en majoritet av arbetsgivarna i vårens intervjuundersökning bedömer att efterfrågan blir oförändrad, på en hög nivå, både

på sex och tolv månaders sikt. Bostadsbyggandet minskade tydligt under 2018 och bedöms fortsätta minska under prognosperioden, men från en hög nivå. Samtidigt finns ett fortsatt stort behov av bostäder, anläggningar och lokaler till följd av befolkningsutvecklingen. Arbetsförmedlingen bedömer därför att sysselsättningen inom byggverksamheten ökar med sammantaget 4 000 personer under prognosåren.

Privata tjänster

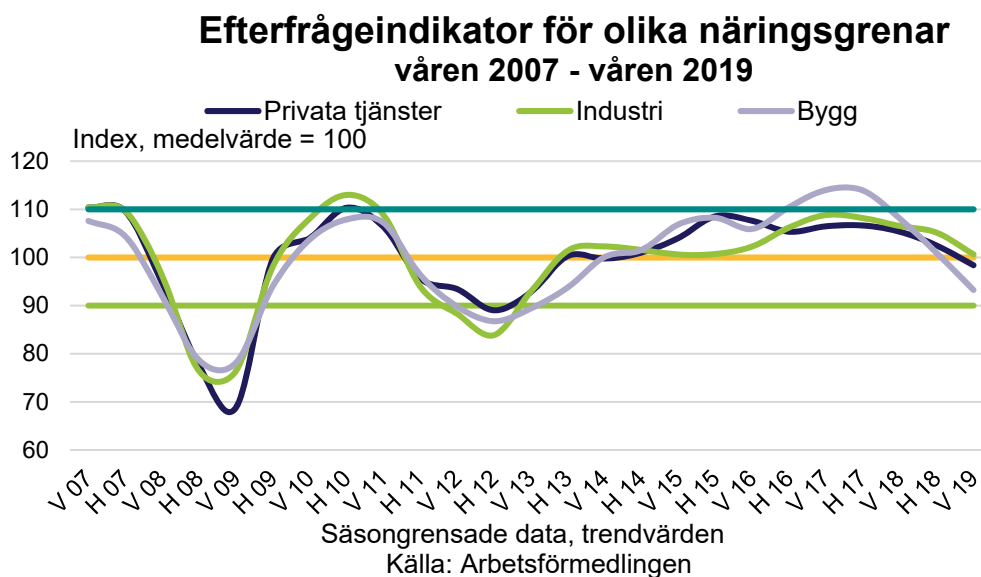
Den privata tjänstesektorn sysselsätter drygt 2,2 miljoner personer och har utvecklats starkt under flera år. Skillnaderna är dock stora mellan olika delbranscher. Inom information och kommunikation har sysselsättningen ökat med 13 000 personer, eller nästan sex procent, under det första kvartalet 2019. I Arbetsförmedlingens intervjuundersökning våren 2019 har förväntningarna på efterfrågan de kommande sex månaderna dämpats till en nivå under det historiska genomsnittet.

Efterfrågeförväntningarna varierar mellan de olika delbranscherna. Inom handeln, liksom inom transportbranschen, har andelen arbetsgivare som tror på minskad efterfrågan ökat något. Mest positiva förväntningar på efterfrågan har, liksom tidigare, arbetsgivarna inom information och kommunikation.

Mer försiktiga hushåll bidrar till en dämpning av sysselsättningstillväxten. Samtidigt ger befolkningsökningen ett positivt bidrag som gynnar sysselsättningen inom de branscher som är beroende av den privata konsumtionen, exempelvis handeln. Sammantaget bedömer Arbetsförmedlingen att sysselsättningen inom privata tjänster kommer att öka med totalt 72 000 personer under 2019 och 2020.

Jord- och skogsbruk

Inom jord- och skogsbruk fanns drygt 70 000 personer sysselsatta under 2018 och har haft en långsiktig nedgång de senaste åren. Den torra sommaren i fjol slog hårt mot jordbruket och kommer att få efterverkningar under hela prognosperioden. Även inom skogsbruket har stämmningsläget dämpats bland annat på grund av sämre exportmöjligheter till Storbritannien och vår bedömning är att aktiviteten inom skogsbruket minskar något under prognosperioden. Sammantaget bedömer vi att sysselsättningen fortsätter att minska under de kommande två åren inom jord- och skogsbruket.

Offentlig tjänstesektor

Den offentliga tjänstesektorn sysselsatte sammanlagt drygt 1,6 miljoner personer under 2018, motsvarande en tredjedel av alla sysselsatta i Sverige. Sysselsättningen har ökat under flera år och under första kvartalet 2019 har ökningen av antalet sysselsatta fortsatt i god takt. Den generella befolkningsökningen i kombination med den demografiska utvecklingen, med fler äldre och yngre i befolkningen, leder till fortsatt ökade behov av offentliga tjänster inom exempelvis vård, skola och omsorg. Samtidigt är bristen på arbetskraft inom området utbredd, vilket hämmar jobbtillväxten inom framför allt inom vård, skola och omsorg. Arbetsförmedlingens bedömning är att antalet sysselsatta inom offentlig tjänstesektor ökar med 27 000 personer under 2019 och med 23 000 under 2020.

Rekryteringsproblemen förblir stora även på sikt

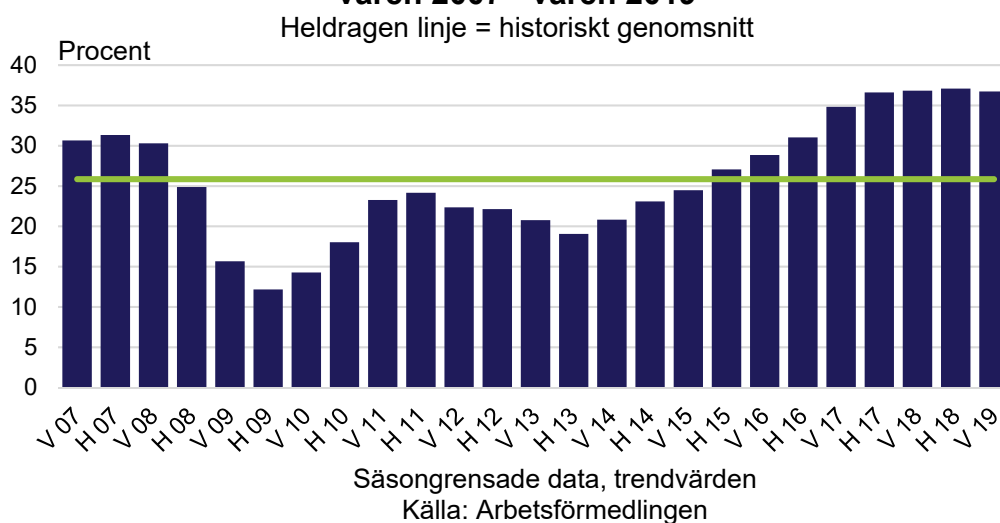
Parallellt med de senaste årens goda konjunkturutveckling och starka efterfrågan på arbetskraft har även bristen på utbildade med efterfrågade kompetenser på arbetsmarknaden ökat markant. Arbetsförmedlingens intervjuundersökning visar att rekryteringsproblemen inom näringslivet fortsätter att ligga på mycket höga nivåer.

I vårens undersökning uppgick andelen privata arbetsgivare som upplevt brist på arbetskraft i samband med rekryteringar till strax under 37 procent, vilket är i nivå med de senaste tre mätningarna. Bristen på arbetskraft inom näringslivet fortsätter därmed att visa bland de högsta nivåer som Arbetsförmedlingen uppmätt sedan 2007, trots det dämpade stämmningsläget. Bland de privata arbetsgivarna är det dock fortsatt stora skillnader i rekryteringsläget mellan olika yrken och mellan olika branscher. Särskilt framträdande är de förändringar som har skett inom byggverksamheten där andelen arbetsgivare som rapporterar om brist på arbetskraft steg från 20 procent 2013 till närmare 50 procent hösten 2017, den hittills högsta uppmätta nivån. Sedan dess har dock bristen dämpats till 45 procent i vårens

mätning. En bidragande orsak är en minskad efterfrågan till följd av avmattningen på bostadsmarknaden.

Bristen på utbildad arbetskraft inom byggverksamheten får dock fortsatt en rad konsekvenser. Arbetsförmedlingens undersökning våren 2019 visar att närmare 40 procent av de arbetsgivare som upplevt brist på arbetskraft inte lyckades rekrytera överhuvudtaget, en andel som har minskat jämfört med i höstas. Bristsituationen leder framför allt till att befintlig personal får arbeta mer (58 procent), samtidigt som en ökande andel företag hyr in personal från bemanningsföretag (29 procent).

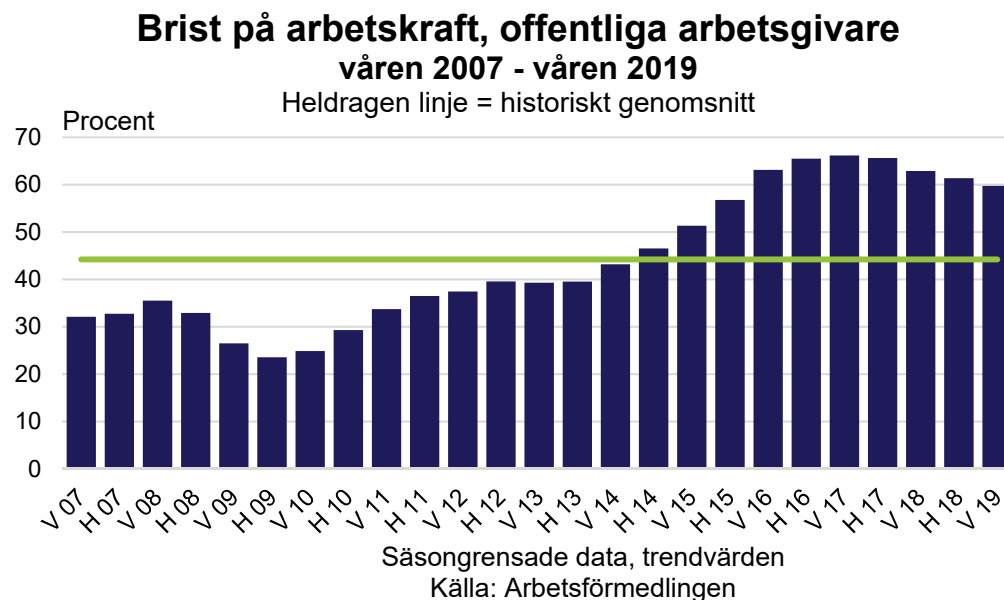
Brist på arbetskraft, privata arbetsgivare våren 2007 - våren 2019

Inom den privata tjänstesektorn har andelen arbetsgivare som rapporterar om brist på utbildad arbetskraft stigit kontinuerligt de senaste åren även om nivån har dämpats i vårens mätning. Andelen arbetsgivare som upplevt brist har exempelvis minskat inom handeln, medan den har ökat inom hotell- och restaurangverksamhet. Handeln fortsätter att präglas av strukturförändringar till följd av digitaliseringen som medfört förändrade konsumentbeteenden, global konkurrens och omställning till ökad e-handel. Strukturomvandlingen avspeglas inte bara i antalet butiker och anställda, utan även i en förflyttning av kompetens. E-handelns utveckling skapar behov av nya roller och en efterfrågan på teknisk kompetens som ofta saknar motsvarighet inom den fysiska handeln.

Liksom tidigare är andelen arbetsgivare som upplever brist vid rekrytering störst inom delbranschen information och kommunikation där mer än hälften av arbetsgivarna upplevt brist på arbetskraft vid rekrytering de senaste sex månaderna. Rekryteringsproblemen är särskilt framträdande för företagen inom datakonsultverksamhet och programvaruproduktion där mer än 60 procent av arbetsgivarna upplevt brist på arbetskraft det senaste halvåret. Bristsituationen inom området är numera så utbredd att den begränsar sysselsättningstillväxten i branschen.

Även inom industrin har bristen på arbetskraft stigit kontinuerligt under lång tid och har nu stabiliserats på en nivå över det historiska genomsnittet. Bristen på utbildad arbetskraft pareras främst genom att befintlig personal får arbeta mer (54 procent), men arbetsgivarna tackar även nej till order i högre utsträckning än tidigare (23 procent).

Bland de offentliga verksamheterna är bristen på arbetskraft sedan tidigare mycket utbredd och bristen på personal utgör redan idag ett hinder för jobbtillväxten inom ett antal yrken. I vårens undersökning uppgav 60 procent av de offentliga arbetsgivarna att de har upplevt brist vid rekrytering av personal, en andel som fortsatt att minska från de tidigare rekordnivåerna under 2017. Nedgången kan delvis förklaras av att en högre andel av de offentliga arbetsgivarna justerat sina rekryteringsprofiler så att man nu i högre grad än tidigare rekryterar stödjande och kompletterande kompetenser såsom vårdbiträden och serviceassistenter inom vård och omsorg, liksom lärarassistenter och andra stödfunktioner inom skolan. Liksom tidigare är bristen på kompetens störst inom flertalet pedagogiska yrken samt inom flera vårdyrken. Även inom offentliga verksamheter väntas bristen på arbetskraft visa fortsatt höga nivåer under prognosåren. En bidragande orsak är ett för lågt tillskott av nya utbildade till yrken inom kärnverksamheterna samtidigt som behoven att rekrytera till dessa verksamheter är stort på grund av den demografiska utvecklingen med fler äldre och yngre i befolkningen.

Storstadsregionerna står för den största sysselsättningstillväxten

Under prognosperioden blir jobben fler i hela landet. Storstadsregioner och större städer får fortsatt störst del, eller mer än 80 procent, av jobbtillväxten. Detta tack vare tillskott av arbetskraft, en större branschbredd och tydligare specialisering.⁷ En stor utmaning på många håll i landets kommuner är att attrahera arbetskraft för att säkra kompetensförsörjningen på de lokala arbetsmarknaderna, och särskilt viktigt

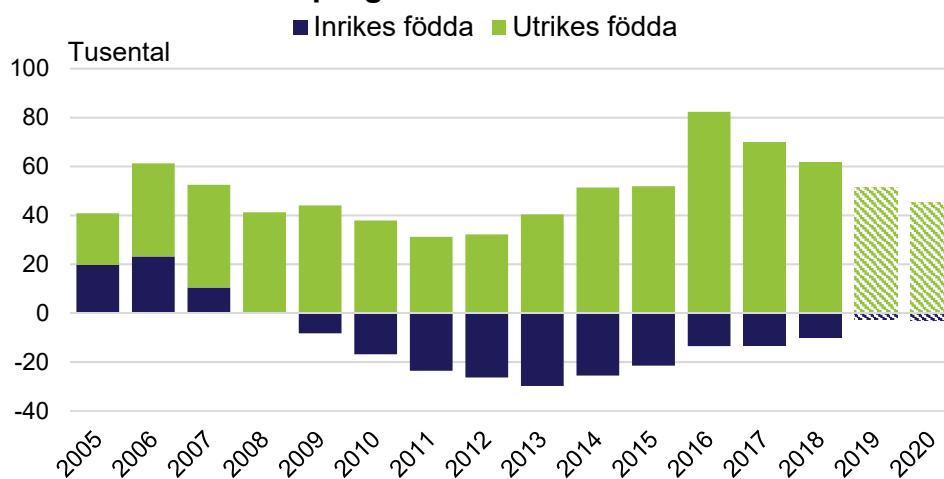
⁷ Läs mer i Arbetsförmedlingens rapport, *Befolkningen i Sverige fram till 2030 – regionala skillnader*.

blir att behålla och kompetensutveckla den arbetskraft som finns lokalt. Sysselsättningen ökar mest i Stockholms, Uppsala, Skåne, Hallands, Västra Götalands och Östergötlands län. Detta kan kopplas till att de nya jobben i första hand fortsätter att växa fram inom privat och offentlig tjänstesektor, vilka är stora i dessa regioner. Samtidigt blir jobbtillväxten svagare i län med en mer ensidig näringsstruktur. I de regioner där den privata tjänstesektorn är mindre är jobbtillväxten inom offentliga tjänster därmed avgörande för den totala sysselsättningstillväxten. Eftersom rekryteringsbehoven är stora inom offentliga tjänster bidrar det till att jobben fortsätter att bli fler i hela landet.⁸

Arbetskraften fortsätter att växa i god takt

Under de senaste åren har den inrikes födda befolkningen i yrkesaktiv ålder, 16-64 år, minskat kontinuerligt. Den befolkningstillväxt som ändå har skett i yrkesaktiva åldrar har alltså helt bestått av utrikes födda. Utvecklingen är ett resultat av demografiska faktorer där inflödet av yngre inrikes födda till arbetskraften har varit mindre än utflödet av äldre, samtidigt som den utrikes födda befolkningen i yrkesaktiva åldrar har ökat. Enligt SCB:s senaste befolkningsprognos kommer den inrikes födda delen av befolkningen att fortsätta minska fram till år 2022, då den väntas öka något.⁹ Detta innebär att utvecklingen på svensk arbetsmarknad under prognosperioden till stor del beror på hur väl utrikes födda etablerar sig på arbetsmarknaden.

Befolkning 16-64 år, förändring per år prognos för 2019 - 2020

Källa: SCB

Under de senaste tio åren har arbetskraften i Sverige ökat med över 500 000 personer, motsvarande en ökningstakt på knappt 1 procent årligen. Sverige har det högsta arbetskraftsdeltagandet av samtliga EU-länder enligt Eurostat.¹⁰ Detta främst genom ett högt arbetskraftsdeltagande bland kvinnor, där Sverige skiljer sig markant från andra länder. Det är det höga arbetskraftsdeltagandet bland inrikes födda kvinnor som är en betydande anledning till att Sverige har högst arbetskraftsdeltagande i hela

⁸ Läs mer om regionala arbetsmarknadsutsikter på www.arbetsformedlingen.se/prognoser

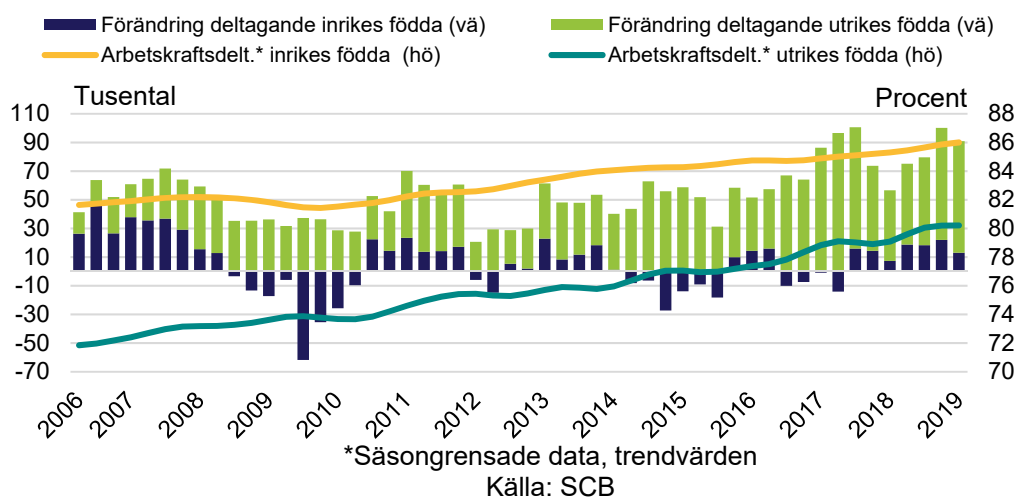
⁹ Se "Sveriges framtida befolkning 2019-2070", Statistiska centralbyrån (SCB) 2019, för mer detaljer.

¹⁰ Eurostat sammanställer och redovisar officiell statistik för Europeiska unionen och dess medlemsländer.

EU. Arbetskraftsdeltagandet i befolkningen (25-64 år) 2018 var 89,3 procent, en ökning med 0,5 procentenheter från 2017. Detta kan jämföras med EU-snittet på 80,0 procent. Arbetskraftsdeltagandet har dessutom fortsatt att öka både bland inrikes och utrikes födda.

Det är dock fortfarande förhållandevis stora skillnader i arbetskraftsdeltagande mellan olika grupper, exempelvis mellan yngre och äldre samt mellan utrikes och inrikes födda. Dessutom finns ett visst gap mellan kvinnor och män, där arbetskraftsdeltagandet bland utrikes födda kvinnor är märkbart lågt både jämfört med utrikes födda män men också med inrikes födda kvinnor. Läs mer om utbildningsnivåns betydelse i fördjupningsrutan *Utbildningsnivån avgörande för utrikes födda kvinnor*.

Arbetskraften 16-64 år, förändring per kvartal och arbetskraftsdeltagande, kv 2 2006 - kv 1 2019

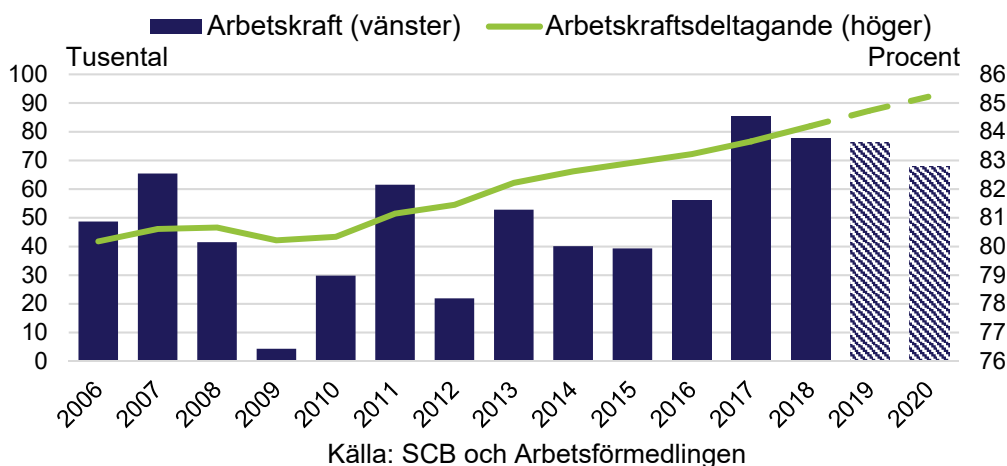
Av befolkningen i yrkesverksam ålder 16-64 år är det knappt en miljon, motsvarande 16 procent, som står utanför arbetskraften. De vanligaste orsakerna till att stå utanför arbetskraften är studier (30 procent) och sjukdom (26 procent). Det finns dock vissa skillnader mellan kvinnor och män, exempelvis är det en något större andel av kvinnorna som är utanför arbetskraften på grund av sjukdom - 28 procent av kvinnorna jämfört med 23 procent av männen. Skillnaderna mellan inrikes och utrikes födda är mer påtagliga, där utrikes födda kvinnor skiljer sig från andra grupper genom att 15 procent av de som är utanför arbetskraften är hemarbetande. Andra orsaker till att stå utanför arbetskraften är pension, värnplikt eller ledighet.

Arbetsförmedlingen bedömer att arbetskraften ökar med 76 000 personer i år, följt av 68 000 personer, motsvarande 1,3 procent, under 2020. Ökningen av arbetskraften drivs såväl av en växande utrikes född befolkning i åldrarna 16-64 år som av ett ökat arbetskraftsdeltagande bland både utrikes och inrikes födda. Det tydligt ökade tillskottet av utrikes födda i arbetskraften är en effekt av de senare årens migration. Mot slutet av prognosperioden bedömer vi därmed att det totala arbetskraftsdeltagandet har stigit med en procentenhet till höga 85,2 procent.

Under prognosåren ökar arbetskraftsdeltagandet främst bland utrikes födda, där det beräknas stiga med två procentenheter till 83,1 procent mot slutet av perioden. Detta är en nivå nära arbetskraftsdeltagandet bland inrikes födda, som beräknas till 85,9 procent år 2020. Utrikes födda svarar i och med det för nästan hela tillskottet till arbetskraften både år 2019 och 2020.

Arbetskraften 16-64 år, förändring per år och arbetskraftsdeltagande prognos för 2019 - 2020

Arbetsförmedlingen räknar således med en fortsatt tydlig ökning av såväl antalet personer i arbetskraften som av arbetskraftsdeltagandet under prognosperioden.¹¹

Arbetslösheten stiger något under prognosåren

Arbetslösheten har sjunkit under flera år men bedöms åter stiga under prognosperioden.¹² Under 2018 var arbetslösheten i genomsnitt 6,4 procent. Under 2019 bedöms den öka till 6,5 procent för att sedan öka något mer under 2020 till 6,7 procent. Hela ökningen består av utrikes födda och hänger samman med utvecklingen och sammansättningen av arbetskraften där flera grupper initialt står längre från arbetsmarknaden.

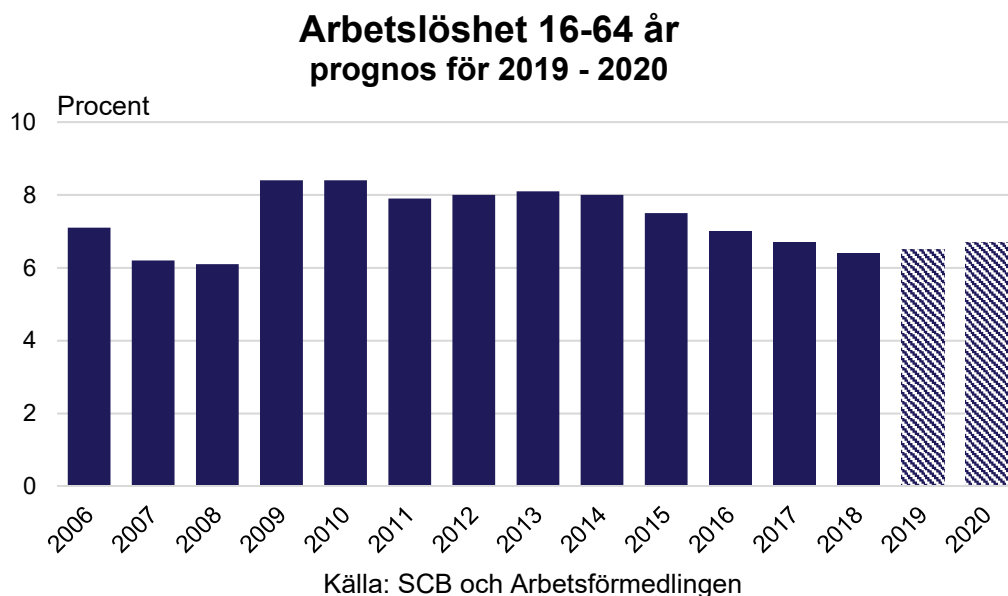
Under 2018 minskade antalet arbetslösa med 12 000 personer till 335 000 räknat som helårsgenomsnitt. Under 2019 beräknas istället antalet arbetslösa att öka något, med 9 000 till 344 000. Under 2020 förväntas antalet stiga med ytterligare 15 000 personer till totalt 359 000 arbetslösa.

För åldersgruppen 15-74 år, som utgör det internationellt jämförbara arbetslöshetsmättet, var arbetslösheten 6,3 procent under 2018.¹³ År 2019 bedöms arbetslösheten i detta åldersspann till 6,4 procent och under 2020 till 6,6 procent.

¹¹ Läs mer i Arbetsförmedlingens rapport *Sveriges framtida sysselsättning – vad behövs för att undvika ökad försörjningsbörda*.

¹² Avser arbetslöshet enligt AKU (16-64 år), SCB

¹³ Avser arbetslöshet enligt AKU (15-74 år), SCB

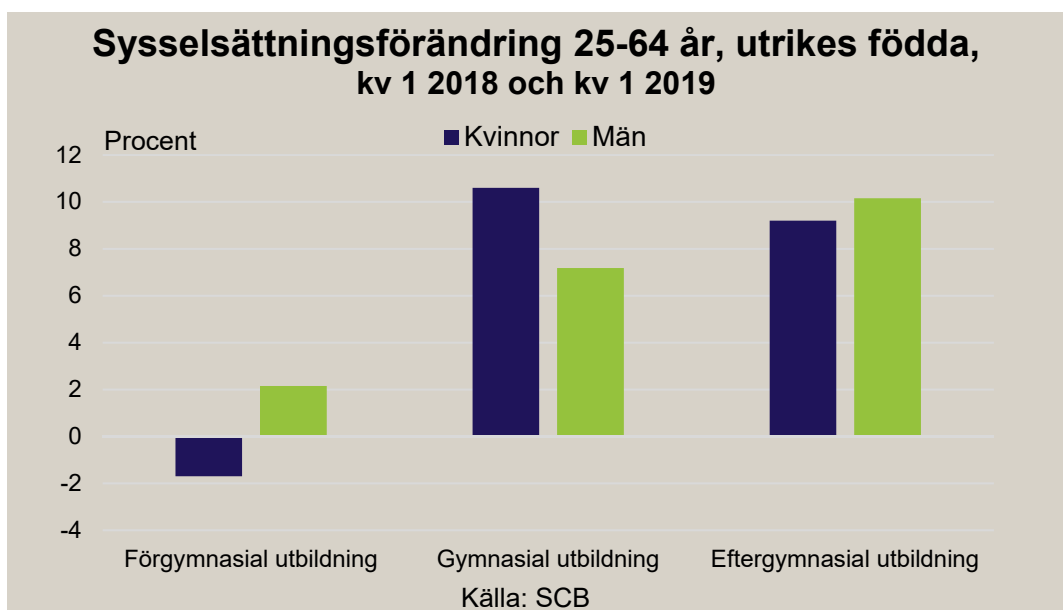
Arbetslösheten stiger bland utrikes födda

Arbetslösheten skiljer sig mellan olika grupper, särskilt mellan inrikes och utrikes födda. Arbetslösheten bland utrikes födda 2018 var 15,6 procent. Under 2019 bedöms den öka till 15,8 procent och under 2020 till 16,2 procent. Bland inrikes födda var arbetslösheten 3,7 procent 2018 och bedöms minska till 3,6 procent under både 2019 och 2020. Skillnaden i arbetslöshet mellan inrikes och utrikes födda ökar således. Utvecklingen hänger samman med att allt fler utrikes födda, framför allt utomeuropeiskt födda personer, träder in i arbetskraften. Många av dessa har en relativt svagare position i konkurrensen om jobben. Det beror dels på att många har kortare vistelsetider i Sverige bakom sig och dessutom saknar en stor andel en gångbar utbildning.

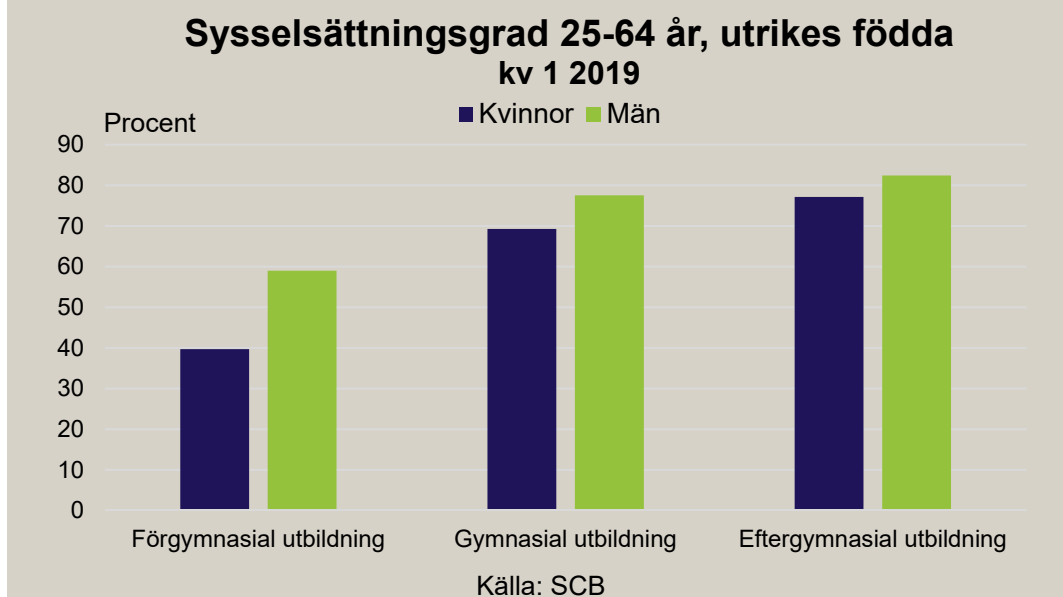
Fördjupning: Utbildningsnivån avgörande för utrikes födda kvinnor

Förstärkningen av arbetskraften de senaste åren har nästan uteslutande bestått av utrikes födda. Samtidigt är det fortfarande bland utrikes födda den största arbetskraftsreserven finns eftersom arbetskraftsdeltagandet bland utrikes födda är betydligt lägre än bland inrikes födda. De närmaste åren väntas nio av tio nya jobb gå till just utrikes födda så sysselsättningstillväxten är helt beroende av att utrikes födda träder in i arbetskraften och ut på arbetsmarknaden.

Skillnaderna är stora mellan utrikes födda kvinnor och män där utrikes födda kvinnor har betydligt lägre arbetskraftsdeltagande och sysselsättningsgrad än utrikes födda män. Särskilt tydliga blir skillnaderna när utbildningsnivå beaktas. De nya jobben som har växt fram de senare åren har till mycket stor del varit jobb som kräver minst en gymnasieutbildning. Detta har varit extra kännbart för kvinnor, framför allt för utrikes födda kvinnor med kort utbildning där arbetsmarknaden till och med har krympt det senaste året.

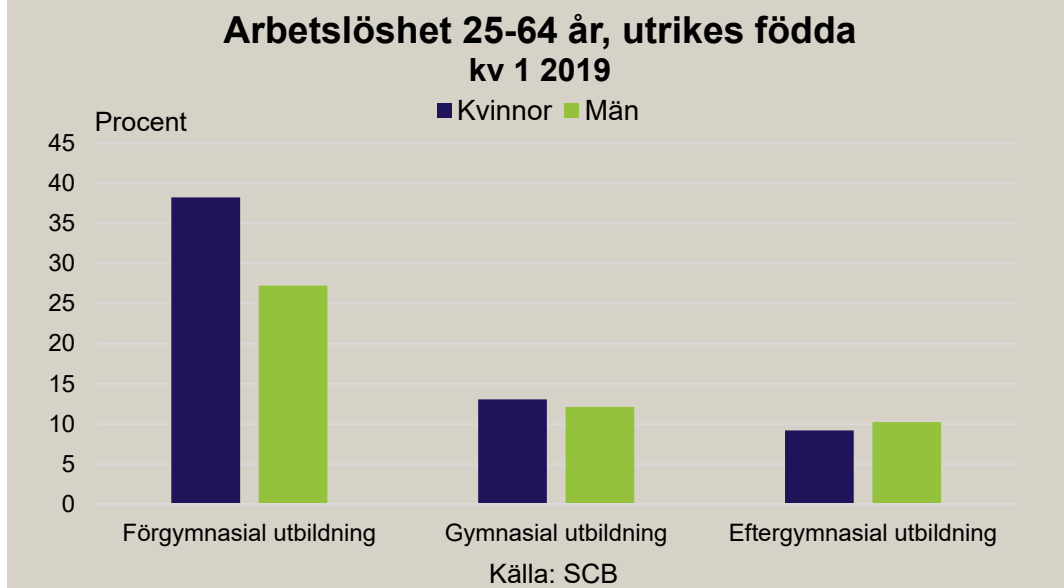
Sysselsättningsgraden bland utrikes födda kvinnor med kort utbildning är låga 40 procent, att jämföra med männens knappt 60 procent. Bland inrikes födda är motsvarande sysselsättningsgrader 61 respektive 79 procent. Det stärker bilden av att utrikes födda kvinnor med kort utbildning har svårt att komma ut på arbetsmarknaden.

Arbetslösheten totalt har sjunkit senaste året men utvecklingen skiljer sig mellan kvinnor och män. Bland kvinnor har arbetslösheten stigit något det senaste året och bland utrikes födda kvinnor är nu arbetslösheten högre än bland utrikes födda män.

Skillnaderna i arbetslöshet är stora beroende på utbildningsnivå. Bland utrikes födda kvinnor med kort utbildning är arbetslösheten markant högre än bland utrikes födda män. Med tanke på att utrikes födda kvinnor med kort utbildning har svårt att etablera

sig på arbetsmarknaden löper den här gruppen stor risk att hamna i långtidsarbetslöshet, eller att inte alls stå till arbetsmarknadens förfogande.

Inskrivna arbetslösa på Arbetsförmedlingen

Antalet inskrivna arbetslösa minskar med 5 000 för att uppgå till i genomsnitt 342 000 personer per månad under 2019. Den senaste utvecklingen visar att den nedåtgående utvecklingen i det närmaste bottnat och bedömningen är att antalet arbetslösa ökar framöver. Under 2020 beräknas antalet inskrivna arbetslösa öka med 14 000 personer, till i genomsnitt 356 000 personer. Ökningen berör framför allt personer med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden.

Antalet inskrivna arbetslösa ökar nästa år

Antalet inskrivna arbetslösa - som utgörs av öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd - har minskat de senaste åren. Nedgången har dock bromsat in under början av 2019. Vi bedömer att antalet inskrivna arbetslösa ökar under resterande del av 2019 och att ökningen fortsätter i något högre takt år 2020.

För helåret 2019 beräknas antalet inskrivna arbetslösa till i genomsnitt 342 000 personer per månad, en minskning med 5 000 personer jämfört med 2018. Under 2020, väntas en ökning med 14 000 personer till i genomsnitt 356 000. Jämfört med höstprognosen 2018 är det en upprevidering för 2020 med 11 000 personer. Av de inskrivna arbetslösa år 2020 beräknas cirka 212 000 vara utrikes födda och cirka 144 000 vara inrikes födda. Det betyder att nästan 60 procent kommer att vara utrikes födda 2020.

Att antalet inskrivna arbetslösa ökar under prognosperioden förklaras dels av en avkyllning av konjunkturen, dels av fortsatta strukturförändringar på arbetsmarknaden. Därtill kommer färre än vad vi beräknade i föregående prognos att övergå till arbete med stöd.

Antalet inskrivna arbetslösa med kort utbildning ökar 2020

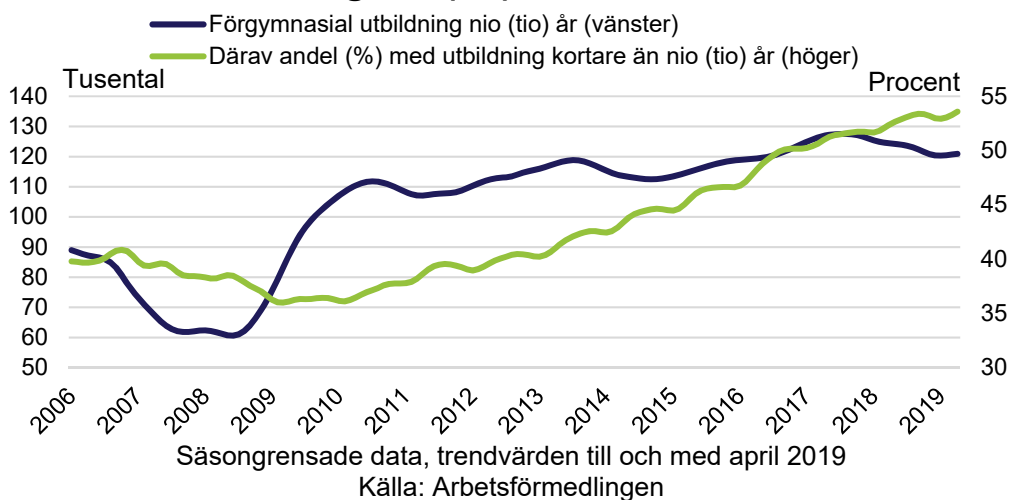
Antalet inskrivna arbetslösa som saknar en gymnasieutbildning minskade under 2018. En viktig orsak är den ökade övergången till extratjänster. Dessutom gick fler än tidigare till reguljär utbildning. I april 2019 saknade i genomsnitt 122 000 inskrivna arbetslösa en gymnasieutbildning, det kan jämföras med 125 000 året innan. Antalet arbetslösa med kort utbildning fortsätter dock att utgöra en stor andel, eller 36 procent av samtliga inskrivna arbetslösa.

Minskningen av arbetslösheten bland korttidsutbildade skedde till stor del bland arbetslösa som har en utbildningsnivå som motsvarar grundskola. Den gruppen omfattade i genomsnitt 57 000 personer under april 2019. Samtidigt uppgick antalet arbetslösa som saknar en utbildning som motsvarar grundskola till 65 000 personer. I den senare gruppen är kvinnorna flera, 51 mot 49 procent för män. Vi bedömer att andelen kvinnor i den gruppen ökar under prognosperioden. Bland arbetslösa med en utbildning som motsvarar grundskola är könsfördelningen den motsatta, 42 procent kvinnor och 58 procent män.

Kvinnor som saknar en gymnasial utbildning har en särskilt svag position på arbetsmarknaden och har som grupp en mycket låg sysselsättningsgrad och hög arbetslöshet. Deras situation visar sig också genom att närmare hälften inte deltar i arbetskraften. Det medför att de arbetslöshetsnivåer som presenteras i olika sammanhang inte ger en fullständig bild över deras arbetsmarknadssituation.

Vi bedömer att antalet inskrivna arbetslösa som saknar en gymnasieutbildning ökar under loppet av prognosperioden. Hur stor ökningen blir sammanhänger förutom konjunktur och arbetsmarknadspolitik även på övergången till utbildning. Men utvecklingen påverkas också av, som ovan nämnts, i vilken grad korttidsutbildade deltar i arbetskraften. Under loppet av 2020 finns en risk för att antalet inskrivna arbetslösa som saknar gymnasieutbildning passerar 130 000 personer, vilket skulle motsvara cirka 37 procent av samtliga inskrivna arbetslösa. Mer än 70 000 av dessa kommer då att sakna en utbildningsnivå som motsvarar grundskola, varav en stor del är utrikes födda kvinnor.

Inskrivna arbetslösa 16-64 år, förgymnasial utbildning nio (tio) år eller kortare

Trendbrott – fler kvinnor än män med långa arbetslöshetstider

Antalet inskrivna arbetslösa som varit utan arbete i mer än 12 månader ökade kontinuerligt från våren 2015 fram till inledningen av 2018. Efter det skedde en nedgång som höll i sig fram till slutet av 2018. Under början av 2019 har nivån legat tämligen oförändrad sett utifrån en förloppsanalys.¹⁴ En stor del av förklaringen bakom inbromsningen 2019 är att betydligt färre har gått till extratjänster.

Den mer långsiktiga utvecklingen kan i hög grad förklaras av att sökandesammansättningen har förändrats i stor omfattning, så att en avsevärt större andel av de inskrivna arbetslösa står längre från arbetsmarknaden. Förändringen kan hänföras såväl till konjunkturella som strukturella orsaker men även till ett antal arbetsmarknadspolitiska reformer.

I april fanns det 142 000 personer som varit inskrivna arbetslösa utan arbete i mer än 12 månader vid Arbetsförmedlingen. Det är 11 000 färre än i fjol. Samtidigt har inskrivna arbetslösa med kortare tider (utan arbete mindre än sex månader) minskat med 12 000 personer. Talen visar bland annat på den tydliga effekten de arbetsmarknadspolitiska insatserna haft när det gäller att jämna ut nedgången rörande arbetslösa som saknat arbete under korta respektive långa tider.

Det har skett ett historiskt trendbrott det senaste halvåret genom att det är fler kvinnor än män bland de inskrivna arbetslösa som varit utan arbete längre än tolv månader.¹⁵ Antalet arbetslösa män som har långa tider utan arbete har minskat tydligt det senaste året och det gäller både fördelat på inrikes och på utrikes födda samt på utbildningsnivåer. Däremot har det skett små förändringar bland kvinnor

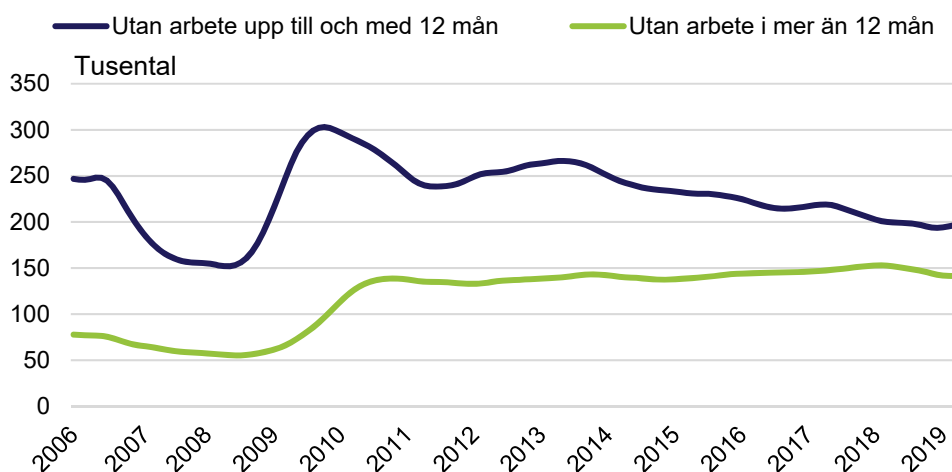
¹⁴ Säsongrensade tal.

¹⁵ Data har studerats sedan januari 2006 och sedan dess har männen alltid utgjort en majoritet av antalet inskrivna som varit utan arbete mer än tolv månader.

under motsvarande tid. Den svagaste utvecklingen har skett bland utrikes födda kvinnor som saknar en utbildning som motsvarar grundskola.¹⁶

Det finns väldigt mycket som talar för att antalet inskrivna arbetslösa som varit utan arbete längre än tolv månader ökar under prognosperioden, främst genom att färre kommer att övergå till subventionerade anställningar. Personer som står långt från arbetsmarknaden är fortsatt högt prioriterade för Arbetsförmedlingen. Samtidigt kan minskad budget och minskade personella resurser tillfälligt påverka verksamheten. Antalet inskrivna arbetslösa som varit utan arbete längre än tolv månader riskerar att passera 150 000 personer under prognosperioden. Det är dock svårt att prognostisera förändringens storlek då den till mycket stor del beror på resurstillgången inom arbetsmarknadspolitiken, både i form av personal och avseende medel till subventionerade insatser.

Inskrivna arbetslösa 16-64 år, tid utan arbete

Säsongrensade data, trendvärden till och med april 2019

Källa: Arbetsförmedlingen

Fler arbetslösa med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden

Antalet inskrivna arbetslösa som har det relativt svårare i konkurrensen om jobben har blivit färre det senaste året, vilket starkt bidragit till att antalet långtidsarbetslösa minskat. I slutet på april 2019 uppgick antalet inskrivna arbetslösa med svag konkurrensförmåga till 257 000 personer. Det motsvarar tre av fyra arbetslösa och det är 11 000 personer färre än i april 2018. Det handlar om personer som saknar gymnasieutbildning, personer födda utanför Europa, personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och personer 55 år eller äldre.

Sammantaget har det visat sig att jobbchansen¹⁷ för personer som tillhör en eller flera av nämnda grupper i genomsnitt är lägre än för andra arbetslösa. Det innebär att

¹⁶ Regeringen har under våren 2019 anslagit medel till Arbetsförmedlingen som ska användas för kvinnor med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden, medel som bland annat ska användas till extratjänster.

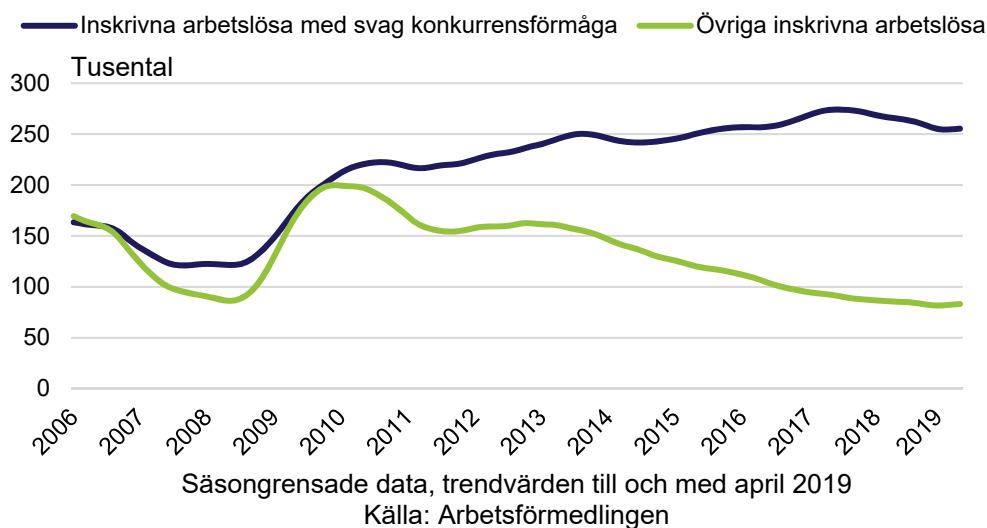
¹⁷ För en beskrivning av jobbchansen, se Arbetsmarknadsrapport 2018 (Arbetsförmedlingen, 2018).

arbetslösa med denna bakgrund i genomsnitt löper en högre risk än andra att hamna i långvariga perioder utan arbete (även om det finns betydande variationer mellan individer). Det visar sig bland annat genom att nästan nio av tio inskrivna arbetslösa som varit utan arbete mer än tolv månader finns inom grupper med sämre konkurrensförmåga på arbetsmarknaden.

Minskningen av antalet arbetslösa som har en svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden kan främst kopplas till den tidigare beskrivna nedgången av antalet inskrivna arbetslösa som är utrikes födda. Det har som ovan beskrivits också skett en minskning av antalet arbetslösa som saknar en gymnasieutbildning. Arbetslösheten har även minskat något bland personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Det finns som tidigare nämnts flera anledningar till minskningarna av arbetslösheten, bland annat stark efterfrågan på arbetskraft, att fler övergått till subventionerade anställningar och att fler än tidigare övergått till utbildning.

Inskrivna arbetslösa 16-64 år

Den nedgång som skett bland inskrivna arbetslösa med svag konkurrensförmåga faller i huvudsak på män. Bland kvinnor har förändringen av antalet arbetslösa med svag konkurrensförmåga varit begränsad. Mot den bakgrunden har det under de senaste åren gått att se en trend mot en successivt stigande andel kvinnor bland arbetslösa med svag konkurrensförmåga. Fortfarande är dock männen fler, 52 mot 48 procent kvinnor.

Under prognosperioden bedöms antalet inskrivna arbetslösa i dessa grupper att återigen öka. Vi bedömer att antalet kan komma att stiga till över 270 000 personer under prognosperioden. Detta skulle medföra - enligt det beskrivna sambandet ovan - en överhängande risk för att långtidsarbetslösheten ökar totalt sett.

Fördjupning: Progression bland deltagare i etableringen

För en stor del av de inskrivna arbetslösa är vägen till ett arbete lång och många är i behov av olika insatser för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Ofta handlar det om kedjor av insatser med syftet att individerna ska närma sig arbetsmarknaden. Att mäta progression, eller stegvist närmande, är ett sätt att undersöka i vilken utsträckning arbetssökande närmar sig arbetsmarknaden genom att delta i olika typer av insatser, till exempel praktik eller utbildning. Ett område där progression har använts på det här sättet är i en studie inom etableringen. Resultaten visade att en stor del av deltagarna relativt snabbt gick från tidiga insatser som exempelvis SFI och förberedande utbildning till arbetsträning och traineejobb. Bara en mindre del lyckades dock att, inom två år, påbörja subventionerade eller osubventionerade anställningar.

Det finns skillnader i progressionen mellan män och kvinnor. Progressionen är tydligare för män. Dessutom verkar kvinnors progression vara mer beroende av utbildningsnivå än den är för männen. I en studie om progression jämförs de aktiviteter som män och kvinnor inom etableringen tar del av vid olika tidpunkter. Sedan följs det upp i vilken utsträckning deltagarna i etableringen rör sig genom hierarkin av insatser som för dem närmare arbetsmarknaden.

Hierarki av insatser som ett sätt att mäta progression

Att mäta progression är svårt. Ett sätt att göra det är att rangordna aktiviteter beroende på hur tidigt eller sent insatsen är tänkt att komma i en etableringsprocess. För att se om förflyttningar sker i rätt riktning rangordnas först aktiviteterna från 1-7, där kategori 1 är insatser som är tänkta att komma tidigt i etableringsprocessen och kategori 7 är insatser eller utfall som kan anses ligga närmare arbetsmarknaden och därmed ofta kommer senare i processen. Exempelvis tillhör SFI A eller förberedande utbildning kategori 1, och om individen påbörjar ett osubventionerat arbete klassificeras de i kategori 7.¹⁸ Sedan undersöks hur andelen deltagare i varje grupp förändras under en två års period. Detta ska ge en indikation om huruvida deltagare under perioden förflyttar sig till insatser högre upp i hierarkin.

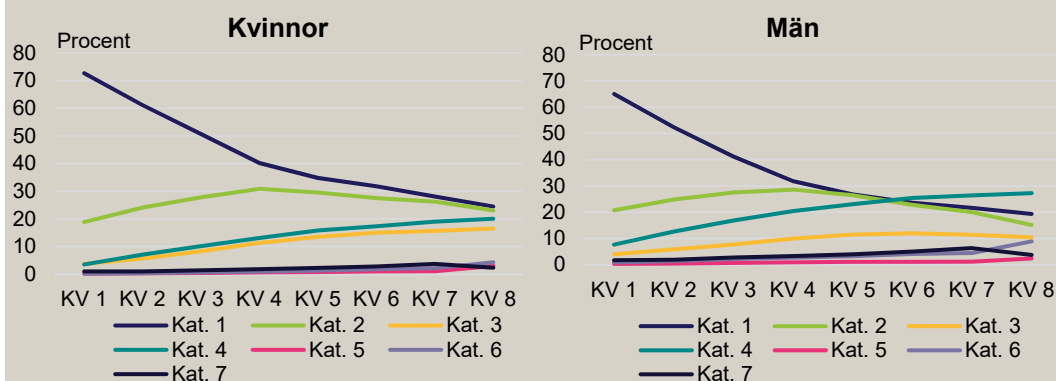
Progression sker i högre utsträckning bland männen än kvinnorna

Kvinnor och män visar liknande deltagande längst ner i hierarkin, dvs. i grupp 1 och 2. Män lämnar dock aktiviteter i grupp 2 och påbörjar i högre utsträckning mer arbetsnära aktiviteter i grupp 4, såsom praktik och arbetsmarknadsutbildning. Utvecklingen i de allra högsta kategorierna är särskilt låg bland kvinnorna.

---

¹⁸ Se tabell i bilaga 2 om beskrivningar på insatser som finns eller tidigare har funnits inom ramen för etableringen och hur de kategoriserats.

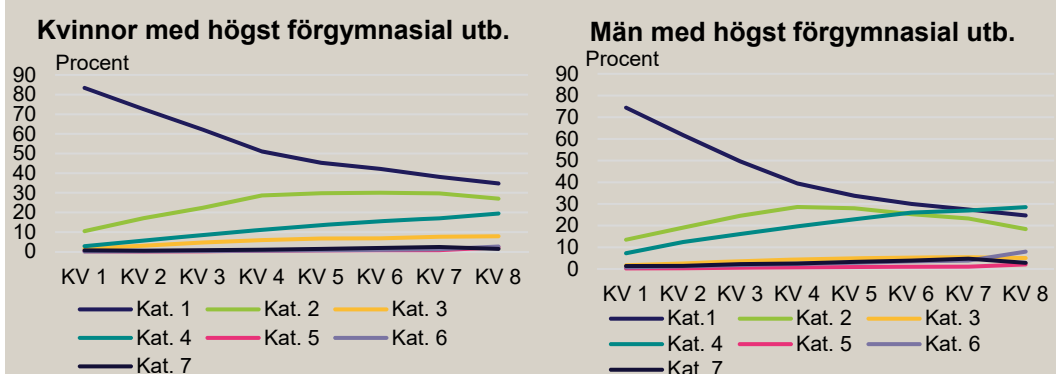
Utvecklingen i antalet deltagare i de sju kategorierna över åtta kvartal, uppdelat på kön. Uttrycks som procent av alla kvinnor respektive män som studeras. Källa: Arbetsförmedlingen.

Kvinnors progression är mer beroende av utbildningsnivå

Resultaten uppdelat på kön och utbildningsnivå visar att bland de med kortast utbildning blir kvinnorna i högre utsträckning än männen kvar i insatser längst ner i hierarkin. Hos männen sker däremot, även bland de med högst en förgymnasial utbildning, en tydligare progression mot mer arbetsnära insatser i grupp 4. Bland de med gymnasial utbildning sker en tydligare progression även för kvinnorna, dock är den långsammare än för männen.¹⁹ Exempelvis uppnår 20 procent av kvinnorna insatser i grupp 4 först kvartal 6, medan detta sker för männen redan i kvartal 4. Skillnaderna är som allra minst bland deltagare med minst eftergymnasial utbildning, dock tenderar progressionen mot mitten bland kvinnorna tydligare hamna i grupp 3 istället för grupp 4, dvs. i utbildnings- och traineeinsatser. Progressionen är alltså tydligare för männen inom samtliga utbildningsnivåer, skillnaden minskar dock med högre utbildningsnivå hos kvinnorna.

Utvecklingen i antalet deltagare med högst förgymnasial utbildning i de sju kategorierna över åtta kvartal, uppdelat kön. Uttrycks som procent av alla i respektive kön. Källa: Arbetsförmedlingen.

¹⁹ I denna fördjupningsruta är grafiken över utvecklingen efter utbildningsnivå avgränsad till kvinnor och män med högst förgymnasial utbildning. Se återrapporten Progression inom etableringsuppdraget för grafik över övriga utbildningsnivåer samt en mer ingående beskrivning av aktiviteterna och önskat utfall för respektive aktivitet.

Utmaningarna på arbetsmarknaden

Det finns flera stora utmaningar på arbetsmarknaden kommande år. Gapet mellan vad arbetsgivarna efterfrågar och de arbetssökandes meriter kommer att vara fortsatt stort. En stor andel av de inskrivna arbetslösa kommer inte att ha den kompetens som arbetsgivarna efterfrågar. Matchningen på arbetsmarknaden förblir mot den bakgrunden en stor utmaning på både kort och lång sikt. Ökade strukturförändringar under prognosperioden kommer att förstärka det besvärliga matchningsläget. Risken för ökad långtidsarbetslöshet är därmed mycket stor.

Tre tydliga utmaningar på arbetsmarknaden

Arbetsförmedlingen står inför tre tydliga utmaningar under 2019 och 2020:

- Motverka bristen på utbildad arbetskraft
- Öka utrikes föddas sysselsättning – nyttja deras kompetenser
- Motverka långtidsarbetslöshet

Underskott på utbildade på både kort och lång sikt

Antalet inskrivna arbetslösa som har utbildningar riktade mot de största bristyrkesområdena²⁰ har minskat successivt under de senaste åren. Förutsättningarna för matchningen på arbetsmarknaden kommer att bli fortsatt begränsade inom denna prognoshorisont. Bristen på utbildad arbetskraft gäller både gymnasiala och eftergymnasiala yrken.

Vissa näringsgrenar, till exempel välfärdstjänsterna, kommer att få allt svårare att växa och är helt beroende av ett tillskott av arbetskraft från andra länder. Att genom olika former av insatser öka tillgången på efterfrågad arbetskraft är en mycket angelägen fråga. Den utmaningen är särskilt stor på små och medelstora lokala arbetsmarknader utanför de tre storstadsregionerna. Dessa insatser avgör inte bara förutsättningarna för att lyckas med matchningen på arbetsmarknaden utan påverkar även förutsättningarna för den ekonomiska tillväxten på både kort och lång sikt.

Hittills under 2010-talet, perioden 2010-2018, har antalet gymnasieutbildade inom befolkningen i arbetsför ålder minskat med cirka 160 000 personer, vilket har medfört växande svårigheter att tillsätta de lediga jobben inom alla de yrken som finns på den utbildningsnivån. Under samma period ökade antalet personer med eftergymnasial utbildning inom den arbetsföra befolkningen med cirka 850 000 personer.²¹ Trots detta stora tillskott av eftergymnasial arbetskraft har bristen på

²⁰ Pedagogiskt arbete, hälso- och sjukvård, socialt arbete, it och teknik, industri samt byggnadsarbete.

²¹ I åldrarna 15-74 år enligt arbetskraftsundersökningarna, AKU.

utbildade varit mycket stor inom många yrken på den utbildningsnivån. Underskottet på arbetskraft med minst en gymnasial utbildning bedöms bli fortsatt stort eller cirka 100 000 på fem års sikt enligt Arbetsförmedlingens bedömning.²²

Inom flera bristyrken är det huvudsakliga problemet ett bestående lågt tillskott av nyutbildade till arbetsmarknaden från utbildningsväsendet, detta gäller såväl nationellt som i de allra flesta regionerna. I vissa regioner och på många lokala arbetsmarknader är rekryteringsläget betydligt mer ansträngt än på väldigt lång tid. Det gäller bland annat läraryrken och sjukvårds- och omsorgsyrken.

Ett bestående problem inom arbetskraftsförsörjningsområdet är att vissa yrken inte är attraktiva bland ungdomar vilket leder till för få sökande till de utbildningsplatser som finns tillgängliga. Detta gäller flera yrkesprogram inom gymnasieskolan men även flera yrkesinriktade utbildningar på eftergymnasial nivå.

Arbetskraftssituationen förvärras dessutom av den fortsatt höga andelen ungdomar som inte fullföljer sina gymnasiestudier. Den beskrivna utvecklingen riskerar bestå under många år framöver och innebär fortsatta underskott på utbildade inom flera yrkesområden. Det kommer att allvarligt försvåra möjligheterna att öka sysselsättningen på lång sikt såväl nationellt som regionalt och lokalt.

Satsningen på mer än 90 000 fler utbildningsplatser²³ inom vuxenutbildning, folkhögskola samt universitet och högskola till 2021 är strategiskt viktig för att underlätta arbetskraftsförsörjningen. Dessa utbildningsplatser skapar betydligt bättre förutsättningar för att fler arbetslösa ska kunna vidareutbilda sig, vilket kan ge betydelsefulla tillskott av efterfrågad arbetskraft under de närmaste åren. Tillskottet av platser inom vuxenutbildningen är även viktigt utifrån det stora behovet av kompetensutveckling under arbetslivet för att möta de förändrade kompetensbehov som sker på en snabbt föränderlig arbetsmarknad.

Vägen från utbildning till arbete är lång för flertalet arbetslösa med kort utbildning, för vilka det ofta krävs flera år av vidareutbildning. Det finns också flera flaskhalsar som bromsar utbyggnaden av vuxenutbildningen. På ett övergripande plan framträder några faktorer som bidrar till att övergångarna till studier är lägre än planerat. En faktor är att Arbetsförmedlingen saknar tillräcklig kapacitet att vägleda och motivera till studier. Både representanter från kommunerna och Arbetsförmedlingen anger att väglednings- och studiemotiverande insatser är väldigt viktiga för att fler arbetslösa ska övergå till utbildning.²⁴ En annan faktor är att regelverken både kring olika insatser och ekonomiska villkor är komplexa. Bristen på lärare är ett annat problem i många kommuner. Oliktartade uppdrag och prioriteringar innebär också att det finns problem för samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommuner.

Arbetsgivarna har ett stort ansvar för den framtida arbetskraftsförsörjningen. Fler arbetsgivare måste justera sina krav vid rekryteringar för att säkra sin planerade

²² Läs mer i Arbetsförmedlingens rapport, *Var finns jobben*.

²³ Enligt Regeringen 2018, men i vårpropositionen 2019 minskades anslaget för året med 445 miljoner på grund av att platser inte utnyttjas.

²⁴ Läs mer i Arbetsförmedlingens rapport *Flaskhalsar vid övergång till reguljär utbildning*.

bemannning. Arbetsgivarna måste också arbeta betydligt mera aktivt för att göra branscher och yrken mer attraktiva. Rekryteringsläget inom de offentliga kärnverksamheterna – skolan, sjukvården och omsorgen är särskilt svårt. Här behövs ett strategiskt målmedvetet arbete för att attrahera arbetskraft till jobben men också genomföra förbättrade arbetsvillkor för att behålla arbetskraft inom verksamheterna. Det besvärliga rekryteringsläget medför en risk för att viktiga delar av den offentliga servicen inte går att upprätthålla fullt ut i vissa kommuner.

Sysselsättningen avgörs av att utrikes födda kommer i arbete

Bland inrikes födda är andelen sysselsatta mycket hög och arbetslösheten den lägsta sedan början av 1990-talet. Det finns mycket som tyder på att de nyttjade arbetskraftsresurserna bland inrikes födda ligger nära det potentiella taket. De resurser som inte nyttjas finns därmed i huvudsak bland utrikes födda.²⁵ Sysselsättningstillväxten och kompetensförsörjningen under de kommande åren måste i huvudsak ske genom att fler utrikes födda kommer i arbete. Vissa näringar kommer som nämnts att vara helt beroende av ett tillskott av utrikes födda för att växa.

De lediga arbetskraftsresurserna bland utrikes födda finns på alla utbildningsnivåer. Men på gymnasial och eftergymnasial nivå nyttjas arbetskraftsresurserna i betydligt högre grad än bland dem med kort utbildning (högst förgymnasial utbildning). Bland personer med kort utbildning är arbetslösheten hög och sysselsättningsgraden låg, samtidigt som drygt en fjärdedel med den utbildningsnivån (inrikes och utrikes födda) står utanför arbetsmarknaden. Utbildningsnivåns stora betydelse för att få ett arbete visar sig också genom att utrikes födda med gymnasieutbildning eller högre har de senaste åren svarat för cirka 90 procent av ökningen av sysselsättningen bland utrikes födda.

Arbetslösa med kort utbildning har i mycket liten grad gynnats av den på senare år höga efterfrågan på arbetskraft. Den allra svåraste arbetsmarknadssituationen återfinns bland utrikes födda kvinnor med kort utbildning. Sysselsättningsgraden bland utrikes födda kvinnor med högst förgymnasial utbildning uppgick till endast knappt 39 procent.²⁶ För utrikes födda män var motsvarande tal knappt 59 procent. Dessa andelar uppvisar små förändringar över tid eller med hänsyn till vistelsetid i landet. Åren 2015 och 2016 tog det hela 18 år att nå en sysselsättningsgrad på 50-procent bland korttidsutbildade.²⁷ Integrationen på arbetsmarknaden går samtidigt avsevärt snabbare eller inom en fyraårsperiod för utrikes födda som invandrat med en gymnasie- eller eftergymnasial utbildning.

Den primära insatsen för att öka chansen att finna ett arbete för arbetslösa som saknar en gymnasieutbildning är via utbildning(ar). Här finns en stor utmaning att vägleda arbetslösa till utbildningar som i slutänden leder till arbete. Tillsammans

²⁵ Läs mer i Arbetsförmedlingens rapport *Sveriges framtida sysselsättning – vad behövs för att undvika ökad försörjningsbörda*.

²⁶ 25-64 år enligt Arbetskraftsundersökningarna 2018

²⁷ Se Arbetsförmedlingens rapport *Sveriges framtida sysselsättning – vad behövs för att undvika ökad försörjningsbörda*.

med kommunerna har Arbetsförmedlingen också en stor utmaning i att öka övergången till reguljär utbildning bland de inskrivna arbetslösa. Det gäller inte minst för personer som är eller har varit i etableringsuppdraget, varav många har kort utbildning.

Samtidigt kommer inte alla med kort utbildning att ha förutsättningar att studera. Behovet av lämpliga jobb för personer med kort utbildning blir därför fortsatt stort de kommande åren. För arbetslösa som inte har förutsättningar att genomgå en längre utbildning är subventionerade anställningar en möjlig väg för att komma in på arbetsmarknaden. Parallellt med detta finns det även ett behov av att det skapas fler reguljära jobb med lägre utbildningskrav och att trösklarna för att komma in på arbetsmarknaden sänks. Här kan etableringsjobben bli betydelsefulla för att få fler korttidsutbildade i arbete.²⁸

Överhängande risk för ökad långtidsarbetslöshet

Antalet inskrivna arbetslösa som varit utan arbete i minst 12 månader har hittills i år minskat jämfört med motsvarande tid 2018. Utvecklingen förklaras av en fortsatt hög efterfrågan på arbetskraft och av riktade insatser inom arbetsmarknadspolitiken.

Den förändrade sammansättningen av arbetslösheten som skett på senare år (och som beskrivits i tidigare avsnitt) tillsammans med en avtagande efterfrågan på arbetskraft – samtidigt som de subventionerade anställningarna minskar innebär dock en mycket stor risk för att långtidsarbetslösheten åter kommer stiga. Redan under inledningen av 2019 fanns en tendens till ökad långtidsarbetslöshet bland arbetslösa som inte tillhör etableringsuppdraget.

Mycket talar för att takten i strukturförändringarna ökar inom näringslivet de närmaste åren drivet genom den teknologiska utvecklingen, exempelvis genom en fortsatt utveckling av digitalisering, AI och automatisering. Detta kommer att förstärka obalansen på arbetsmarknaden ytterligare och allteftersom riskerar detta att leda till fler långtidsarbetslösa som inte har de kompetenser som efterfrågas på arbetsmarknaden.²⁹

För att hålla tillbaka långtidsarbetslösheten krävs en kombination av olika insatser, inom och utom arbetsmarknadspolitiken. Det handlar dels om vuxenutbildning, dels om olika former av subventionerade anställningar. Fler arbetslösa som saknar en yrkesutbildning eller som saknar vissa efterfrågade kompetenser behöver övergå till vuxenutbildning. För att öka övergångarna till utbildning är det dock centralt att vägledningsfrågor kommer än mer i förgrunden inom Arbetsförmedlingen men också inom kommunerna. Ett kontinuerligt arbete med att integrera vägledning i den digitala utvecklingen är en del i det arbetet. Borttagandet av studiestartsstödet³⁰ är

²⁸ Planen är att de ska införas från och med 1 juli 2020.

²⁹ Se bland annat Arbetsförmedlingens omvärldsrappport, april 2019.

³⁰ Statsbudgeten för 2019 innebär att anslagen för studiestartsstödet minskas med drygt hälften under 2019 och tas bort helt från och med 2020. Under 2019 kan kommunerna arbeta som vanligt utifrån den budget de har blivit tilldelade, enligt information från CSN. Däremot beviljar CSN inga ansökningar för 2020.

även en försvärande faktor för att öka övergången till utbildning under prognosperioden.

Kompetensgapet mellan efterfrågan och utbudet av arbetskraft ställer inte enbart krav på arbetsmarknadspolitiken utan ställer även stora krav på flera andra politikområden. Arbetsmarknadspolitiken behöver stöd från bland annat utbildnings-, social-, bostads- och näringspolitiken. Arbetsförmedlingen behöver även samverka med andra aktörer. Samarbetet med utbildningsväsendet blir av yttersta vikt under de närmaste åren.

Bilagor

Nyckeltalstabeller

Försörjningsbalans, prognos för 2019-2020

	Procentuell förändring		
	Utfall 2018	Prognos 2019 2020	
BNP, till marknadspris	2,4	1,7	1,5
BNP, kalenderkorrigerat	2,5	1,7	1,3
- Hushållens konsumtion	1,2	1,1	1,0
- Offentlig konsumtion	1,1	0,9	0,9
- Fasta bruttoinvesteringar	4,1	2,1	1,8
- Lagerinvesteringar ¹	0,3	-0,2	-0,1
- Export	4,0	3,9	3,5
- Import	3,9	3,0	2,8

¹) Förändring i procent av BNP föregående år

Källa: SCB och Arbetsförmedlingen

Nyckeltal, prognos för 2019-2020

	Tusental/procent			Förändring, tusental/procentenheter		
	Utfall 2018	Prognos 2019 2020		Utfall 2018	Prognos 2019 2020	
Befolkning (16-64 år)	6 232	6 282	6 328	54	50	46
Arbetskraft (16-64 år)	5 247	5 323	5 391	78	76	68
Sysselsatta (16-64 år)	4 912	4 979	5 032	90	67	53
Arbetslösa (16-64 år)	335	344	359	-12	9	15
Arbetslöshet (16-64 år)	6,4	6,5	6,7	-0,3	0,1	0,2
Relativa arbetskraftstal (16-64 år)	84,2	84,7	85,2	0,5	0,5	0,5
Sysselsättningsgrad (16-64 år)	78,8	79,3	79,5	0,8	0,4	0,3
Befolkningen (15-74 år)	7 461	7 506	7 541	58	45	35
Arbetskraft (15-74 år)	5 457	5 536	5 605	77	79	69
Sysselsatta (15-74 år)	5 113	5 184	5 236	91	71	52
Arbetslösa (15-74 år)	344	352	369	-14	8	17
Arbetslöshet (15-74 år)	6,3	6,4	6,6	-0,4	0,1	0,2
Relativa arbetskraftstal (15-74 år)	73,1	73,8	74,3	0,6	0,6	0,6
Sysselsättningsgrad (15-74 år)	68,5	69,1	69,4	0,7	0,5	0,4
Inskrivna arbetslösa (16-64 år) ²	347	342	356	-16	-5	14

²) Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik

Källa: SCB och Arbetsförmedlingen

Övriga bilagor

Bilaga 2. Insatser inom ramen för etableringen efter kategori

Kategori	Aktiviteter
1	Förberedande eller orienterande utbildning (FUB), folkhögskolesatsning, samhällsorientering, SFI A och SFI B, vuxenutbildning*
2	Yrkesintegrerad SFI, Svenska för Akademiker, SFI C och SFI D, arbetsträning inom praktiskt basår, validering
3	Vuxenutbildning**, arbetsträning med handledare, traineejobb – utbildning och arbete
4	Stöd till start av näringsverksamhet, upphandlad arbetsmarknadsutbildning (AUB), arbetspraktik, praktisk kompetensutveckling, arbetspraktik: prova-på-plats, instegsjobb, introduktionsjobb, yrkesintroduktionsanställning
5	Yrkeskompetensbedömning, extratjänst, modernt beredskapsjobb
6	Nystartsjobb
7	Osubventionerat arbete inom etableringsplan, arbete i eget företag, lönebidrag

*Kommunal vuxenutbildning. Kan vara SFI eller grundläggande kurser i t.ex. matematik.
 **Vuxenutbildning där individen går mer än endast grundläggande kurser som i den tidigare kategorin. Ett exempel kan vara att individen går en hel undersköterskeutbildning.

Källa: Arbetsförmedlingen

Bilaga 3. Arbetsförmedlingens prognoser

Syfte

Arbetsförmedlingens prognosarbete har som huvudsyfte att ge myndigheten detaljerad kunskap om läget och framtidsutsikterna på arbetsmarknaden, vilket är viktigt för arbetet med vägledning. Prognosarbetet stöder på så sätt Arbetsförmedlingens kärnuppgift som är att matcha arbetssökande mot arbetsgivarnas rekryteringsbehov, samtidigt som det också stärker myndighetens relationer med arbetsgivarna. Arbetsförmedlingens kontakter med de lokala arbetsgivarna underlättar även förmedlingens arbete med grupper med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden. Det sammanställda materialet är därtill ett viktigt underlag för planeringen av verksamheten på såväl lokal som central nivå. Ytterligare ett viktigt syfte med Arbetsförmedlingens prognoser är att informera och påverka externa aktörer. Vår förhoppning är att prognosarbetet ska skapa förutsättningar för en bättre fungerande arbetsmarknad.

Parallellt med att Arbetsförmedlingen publicerar sina nationella arbetsmarknadsutsikter presenteras även 21 regionala prognoser. Läs mer om Arbetsförmedlingens prognosverksamhet och ta del av våra prognoser på www.arbetsformedlingen.se/prognoser.

Metod och undersökningens genomförande

Arbetsförmedlingens prognoser baseras på intervjuer med ett stort antal privata och offentliga arbetsgivare. Intervjuerna görs av arbetsförmedlare och svaren inhämtas i dialog med arbetsgivarna vid ett besök eller per telefon.

Frågorna handlar bland annat om arbetsgivarnas bedömning om efterfrågan på varor och tjänster. Vidare ställs frågor om företagets kapacitetsutnyttjande, antal anställda, rekryteringsbehov, arbetskraftsbrist, bristyrken samt löneutveckling. På motsvarande sätt får de offentliga arbetsgivarna frågor om utvecklingen av sin verksamhet samt om eventuell övertalighet. Uppgifterna inhämtas under sekretesskydd enligt SFS 2009:400 (Offentlighets- och sekretesslagen) 28 kap 12§. Arbetsgivarna har ingen juridiskt bindande skyldighet att delta i Arbetsförmedlingens undersökning.

Resultaten av intervjuundersökningen utgör den viktigaste basen för prognosbedömningarna. En analys och sannolikhetsbedömning av svaren görs dock även på grundval av statistik och andra faktorer som påverkar utvecklingen på arbetsmarknaden.

Urvalsdesign

Urvalsramen utgörs av Statistiska centralbyråns (SCB) företagsregister. Urvalet av arbetsställen³¹ är representativt och stratifierat utifrån näringsgren (enligt SNI 2007,

---

³¹ Med arbetsställe avses ett företags lokala arbetsplats.

se nedan), arbetsställestorlek³² och region. Urvalet avser arbetsställen med minst fem anställda där arbetsställen med 100 eller fler anställda totalundersöks.

I varje stratum dras ett OSU med Neyman-allokering efter antalet anställda. Små stratum slås samman med avseende på storleksklass tills krav om minsta antal arbetsställen i stratomet är uppfyllt.

Näringsgren	SNI 2007-kod
Jord- och skogsbruk	1-03
Industri	05-33, 35-39
därav övrig tillverkning, exkl. utvinning, energi och miljö	05-24, 31-32
därav tillverkning av verkstadsvaror	25-30, 33
Byggverksamhet	41-43
Handel	45-47
Transport	49-53
Hotell och restaurang, personliga och kulturella tjänster	55-56, 90-98
Information och kommunikation	58-63
Finansiell verksamhet och företagstjänster	64-82
Utbildning, vård och omsorg; sociala tjänster	85-88

Samma urval används normalt i ett år (två prognostillfällen) innan det byts ut mot ett nytt. Urvalet är anslutet till SCB:s Samu-system.

Näringsgrensindelning

Utgångspunkten för branschbeskrivningarna i Arbetsförmedlingens prognosarbete är indelningen i SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU), baserat på SNI 2007 enligt grov nivå (se tabell ovan).

För gruppen privata tjänster i redovisningen har vi aggregerat näringsgrenarna handel, transport, hotell och restaurang, personliga och kulturella tjänster, information och kommunikation samt finansiell verksamhet och företagstjänster. För gruppen offentliga tjänster har vi på motsvarande sätt summerat näringsgrenarna utbildning samt vård och omsorg; sociala tjänster. Det bör betonas att indelningen av offentliga tjänster inte skiljer mellan offentliga och privata utförare.

Svarsfrekvenser

Deltagandet i Arbetsförmedlingens intervjuundersökning är generellt mycket högre än i liknande undersökningar. Dels genom att frågorna ställs vid ett personligt möte eller via telefon, och dels tack vare Arbetsförmedlingens redan upparbetade kontakter med arbetsgivarna. För att vara en urvalsundersökning är antalet intervjuade arbetsställen mycket stort vilket gör att tillförlitligheten totalt sett

³² Urvalet är fördelat på följande storleksklasser: 5-9, 10-19, 20-49, 50-99 samt 100+ anställda.

bedöms som god. I den nu aktuella undersökningen består urvalet av 13 390 arbetsställen och svarsfrekvensen uppgick till 78 procent.

Arbetsförmedlingen intervjuar även representanter för olika verksamhetsområden i landets samtliga kommuner och landsting. Det sker också intervjuer med ett urval statliga arbetsgivare, stratifierat på län och storleksklass. I den nu aktuella undersökningen uppgick urvalet av offentliga arbetsgivare till drygt 2 300. Svarsfrekvensen för de offentliga verksamheterna var 89 procent.

Arbetsförmedlingens efterfrågeindikator

Arbetsförmedlingens efterfrågeindikator visar arbetsgivarnas förväntningar på efterfrågeutvecklingen. Indikatorn visar arbetsgivarnas svar på frågan om efterfrågeförväntningarna de kommande sex månaderna. Arbetsgivarnas bedömningar sammanställs till netttotal.

Undersökningen på våren genomförs under andra kvartalet och höstundersökningen under fjärde kvartalet. Värden för första och tredje kvartalet tas fram med hjälp av linjär interpolering. Därefter säsongrensas netttotalen med X12-Arima för att sedan standardiseras så att medelvärdet blir 0 och standardavvikelsen 1. I ett sista steg transformeras tidsserien till en index med medelvärde 100 och standardavvikelse 10.

Tolkningen av efterfrågeindikatorn blir således att värden över 100 visar ett starkare förväntningsläge än normalt och värden över 110 ett mycket starkare förväntningsläge än normalt. På motsvarande sätt visar värden under 100 på ett svagare förväntningsläge än normalt och värden under 90 på ett mycket svagare förväntningsläge än normalt.

Bilaga 4. Om Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik

Uppgifterna om inskrivna arbetssökande i Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik hämtas ur det operativa förmedlingssystemet. Statistiken över arbetssökande är uppdelad på olika sökandekategorier. Uppgifterna om anmälda platser omfattar rekryteringsbehov som arbetsgivare anmält direkt till Arbetsförmedlingen, främst via självservicesystemet Annonsera Direkt eller som direktöverförda platser. Varselstatistiken avser de driftsinskränkningar som omfattas av Lag (1974:13) om vissa anställningsfrämjande åtgärder, den så kallade främjandelagen.

Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik ska inte förväxlas med den officiella arbetsmarknadsstatistiken som tillhandahålls av Statistiska centralbyrån (SCB). SCB:s uppgifter om bland annat sysselsättning, arbetslöshet och arbetskraften utgår från månatliga arbetskraftsundersökningar (AKU). Vid jämförelser med statistik från andra länder ska alltid SCB:s officiella arbetsmarknadsstatistik användas. Till följd av olika definitioner och metoder för uppgiftsinsamling redovisar AKU och Arbetsförmedlingens registerbaserade verksamhetsstatistik inte samma antal eller andel arbetslösa. Alla som redovisas som arbetslösa i AKU är inte inskrivna på Arbetsförmedlingen och alla som är inskrivna på Arbetsförmedlingen är inte arbetslösa i AKU. SCB har publicerat flera studier som jämför nivå och sammansättning av arbetslösheten enligt respektive källa.

I denna rapport är analyser och beskrivningar av utvecklingen för arbetssökande som är inskrivna på Arbetsförmedlingen baserade på delgruppen *inskrivna arbetslösa*. Denna grupp utgörs av summan av antalet öppet arbetslösa och antalet sökande i program med aktivitetsstöd. Gruppen inskrivna arbetslösa innehåller de kategorier av arbetssökande som bäst illustrerar den konjunkturrelaterade utvecklingen på arbetsmarknaden.

- *Öppet arbetslösa* är arbetssökande är inskrivna på en arbetsförmedling, är utan arbete, som aktivt söker och omgående kan tillträda ett arbete samt inte deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.
- *Sökande i program med aktivitetsstöd* deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program där aktivitetsstöd är den sammanfattande benämningen på den ersättning som deltagarna i programmen erhåller.

Inskrivna arbetslösa med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden

Inskrivna arbetslösa med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden innefattar följande grupper:

- Inskrivna arbetslösa med endast förgymnasial utbildning
- Inskrivna arbetslösa med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga
- Inskrivna arbetslösa utomeuropeiskt födda
- Inskrivna arbetslösa i åldrarna 55-64 år

De tal som presenteras avseende inskrivna arbetslösa med svag konkurrensförmåga är rensade från dubbelräkningar. Det innebär att en arbetssökande, som i praktiken kan ingå i flera av delgrupperna med svag konkurrensförmåga, endast räknas en gång.

Definitionen av inskrivna arbetslösa med svag konkurrensförmåga grundas på respektive delgrupps arbetslöshetsmönster. Två kriterier har använts för att definiera vilka kategorier av arbetslösa som ingår i begreppet:

- Arbetslöshetens nivå
- Arbetslöshetstiden

Dessa två kriterier ger en god bild av vilka grupper som generellt sett har betydligt svårare än andra arbetssökande att nå en fast förankring på arbetsmarknaden.

Det är dock viktigt att understryka att de individuella förutsättningarna skiljer sig åt inom gruppen med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden. Att tillhöra en eller flera av delgrupperna behöver alltså inte för den enskilde innebära att man har svårt att finna ett arbete, även om gruppen som helhet har en svagare konkurrensförmåga på arbetsmarknaden jämfört med personer som inte tillhör någon av delgrupperna. I statistiska sammanhang är det dock en klar fördel att utgå ifrån aggregerade grupper för att spegla utvecklingen för arbetssökande som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden.

Registerbaserad arbetskraft bas för den relativa arbetslösheten

I Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik används en registerbaserad arbetskraft som bas för redovisningen av den relativa arbetslösheten. I den officiella arbetslöshetsstatistiken från SCB relateras däremot arbetslösheten till arbetskraften enligt AKU. SCB:s uppgifter om arbetskraftens storlek har nackdelen att de inte är möjliga att bryta ner på lokal nivå eller på mindre grupper av arbetssökande. Därmed har Arbetsförmedlingen valt att redovisa inskrivna arbetslösa som andel av den registerbaserade arbetskraften.

Den registerbaserade arbetskraften består av två delar:

- Den förvärvsarbetande nattbefolkningen (enligt SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik, RAMS) som består av alla som bor i en kommun och som jobbar i kommunen eller som pendlar till ett jobb i en annan kommun.
- Inskrivna arbetslösa vid Arbetsförmedlingen, det vill säga summan av öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd.

Uppgiften om antalet förvärvsarbetande avser november månad senast tillgängligt år, medan uppgiften om antalet arbetssökande uppdateras varje månad.

Bilaga 5. Förteckning över fördjupningar

Våren 2019

- Sysselsättningsökningen beroende av utrikes födda
- Utbildningsnivå avgörande för utrikes födda kvinnor
- Progression bland deltagare i etableringen

Hösten 2018

- Brist på arbetskraft inom vård, skola och omsorg
- Ett regionalt perspektiv på befolkningsutvecklingen

Våren 2018

- Var jobbar personer utan gymnasieutbildning?
- Utrikes födda är nödvändiga för arbetskraftsförsörjningen

Hösten 2017

- Utrikes födda i Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik respektive i AKU
- Var tredje inskriven arbetslös är i arbete efter ett år

Våren 2017

- Har den stigande bristen på arbetskraft påverkat löneökningarna?
- Hur har den stigande bristen på arbetskraft påverkat arbetsgivarna?

Hösten 2016

- Långsiktig strukturförändring på arbetsmarknaden
- Vad är enkla jobb?
- Utbud och efterfrågan på arbetskraft i den digitala eran

Våren 2016

- Långtidsarbetslösa
- Globalisering och behov av arbetskraft

Hösten 2015

- Arbetsmarknad och arbetslöshet i ett internationellt perspektiv
- Tillväxt och regional utveckling
- Utomnordiska akademiker på svensk arbetsmarknad
- Bostadsfrågan – en analys av situationen i Stockholms län
- Utomnordiska akademiker i bristyrken
- Utbildningssammansättning i ett regionalt perspektiv

Våren 2015

- Är nyanmälda lediga platser ett bra mått för att mäta efterfrågan på arbetskraft?
- Inträdet på arbetsmarknaden för utomnordiskt födda
- Behövs fortsatt hög nettoinvandring?
- Utbildningssammansättningen på svensk arbetsmarknad

Hösten 2014

- Rekryteringsutvecklingen 2008-2014
- Får akademikerna arbete i nivå med sin utbildning?
- Störst chans till arbete på rätt nivå i större orter

Våren 2014

- Är arbetslösheten ett bra mått?
- Sysselsättningsutvecklingen 2013 och 2014
- Långtidsarbetslöshetens utveckling

Hösten 2013

- Arbetsgivarnas bedömning fem år framåt i tiden
- Nettoinvandringens utväxling till arbetskraft och sysselsättning
- Lediga resurser på arbetsmarknaden
- Jobbchanser för olika grupper av arbetsökande

Våren 2013

- Svensk arbetsmarknad i ett internationellt perspektiv
- En analys av utrikes födda
- Övergångar till arbete för personer i utsatta grupper

Hösten 2012

- Äldre på arbetsmarknaden
- Lufttransporter
- Nettoinvandringen högre än förväntat
- Hur har det gått för dem som var långtidsarbetslösa 2007?

Våren 2012

- Nyanmälda platser – ett mått på efterfrågan på arbetskraft
- Arbetsmarknaden för utomeuropeiskt födda med eftergymnasial utbildning
- Beskrivning av nettoinflyttning i olika regioner fördelat på utbildning, ålder, kön

Hösten 2011

- Ökad arbetskraftsinvandring
- De unga på arbetsmarknaden
- Nya mått på arbetslösheten
- Förändringar i Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik och dess effekter på regionala skillnader

Våren 2011

- Rekryteringarna vanligen drygt 1 miljon
- Sysselsättningsgradens utveckling fördelat på kön
- Omsättning till arbete och reguljär utbildning bland deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin samt jobbgarantin för ungdomar

Rapporten *Arbetsmarknadsutsikterna* publiceras två gånger per år och är en del av Arbetsförmedlingens prognosverksamhet. Arbetsförmedlingen publicerar både prognoser för landet som helhet och regionala arbetsmarknadsutsikter. På vår webbplats arbetsformedlingen.se/prognoser finns alla våra prognoser samt mer information om vårt prognosarbete.

På vår webbplats finns också *Yrkeskompassen*. Där beskrivs jobbmöjligheterna på kort och på lång sikt för närmare 200 olika yrken. Se arbetsformedlingen.se/yrkeskompassen. I rapporten *Var finns jobben?* presenteras en sammanfattning av yrkesprognoserna på riksnivå.

På vår webbplats finns även *Yrkesguiden* och *Yrken A-Ö* som innehåller detaljerade beskrivningar av ett stort antal yrken – också sådana som inte ingår i *Yrkeskompassen*.

Arbetsförmedlingen
113 99 Stockholm
Telefon 0771-60 00 00
www.arbetsformedlingen.se